

Стамбене слике и (не)прилике

ЖИВОТ ИЗМЕЂУ СНА И НАДЕ

Економско посустајање државе, све мања издвајања за систем одбране и укупан друштвени миле, учинили су то да многи времешни војни пензионери губе веру да ће до краја живота решити стамбене море. Имајући пред собом животни мото да безизлазних ситуација нема, трачак наде улива уверење да ће наговештени опоравак привреде и јавних финансија покренути точак стварности ка бољем животу.

Не тако давно, пре две-три деценије, није се могло догодити да официр или подофицир оде у пензију а да нема кров над главом. У то време се водило рачуна о специфичностима војне професије, која је, између осталог, током старешинске каријере, изискивала изузетно много напора и више прекоманди. Професионална војна лица службовала су од „Вардара све до Триглава“. У већини гарнизона добијали су станове у којима су могли да остану и после пензионисања, а те станове су наслеђивала њихова деца.

С обзиром на могућност да после пензионисања одаберу где ће да живе, војни пензионери су се и после престанка службе изјашњавали где желе да им се додели припадајући стан. Огромна већина се опредељивала за велике градове, пре свега за Београд. Стамбена изградња била је до те мере поспешена да се у Београду свакога месеца делило 150 до 200 станова. И никакве посебне церемоније приликом додељивања кључева у то време није било. Данас је уручивање кључева велики догађај који се експлоатише нарочито медијски. До тог нивоа је чин подигнут на пиједестал успеха и славе, да кључеве помпезно додељује министар одбране или у најмању руку помоћник министра, односно државни секретар.

Писац ових редова се добро сећа једног младог брачног пара из седамдесетих година, поручника и његове изабранице живота, који су у очају што још нису дошли на ред за доделу стана, говорили да је човек који је запослен, решио је педесет одсто проблема. Онај пар који има стан, решио је још 40 одсто проблема, а у оних преосталих 10 одсто су „смештени“ сви проблеми који жуљају породице војних лица.

Данас, уместо да се време чекања на стан још више скрати, тајминг је продужен до те мере да многи ни у дубокој старости нису стекли кров над главом. Томе су допринеле друштвено-економске промене, ратови, реформе и слабљење економске моћи државе.

Државни органи су се определили да свако од службеника и функционера сам решава свој стамбени проблем. Систем одбране, руководећи се управо специфичностима војне службе, у много чему је задржао ранији систем стамбеног обезбеђења. Остао је на снази Правилник о додели станова, а све до ове године у буџету одбране била су предвиђена средства за стамбену изградњу. Осим новца издвојеног из буџета у стамбени фонд су усмеравана и средства добијена продајом непокретности који користи систем одбране. Смањењем бројне величине оружане силе редуковане су и потребе за некретностима.

Мастер планом, амбициозно осмишљеним да се реши питање изградње и оса-

времењивања касарни и других војних објеката и да се сагради или на тржишту прибави одређени број станова за активне и пензионисане припаднике система одбране, били би анулирани многи проблеми који су избили на површину животне свакодневице. Али околности су учиниле своје: ни локалне самоуправе, а ни привредни субјекти немају довољно пара да би откупили војне објекте, тако да већина касарни, складишта и других објеката, укључујући и земљиште, пропадају под налетима зуба времена, чекајући „боље“ дане. Опада им и тржишна вредност, тако да је неизвесност у погледу продаје све већа и већа.

Стамбена ситуација активних и пензионисаних припадника система одбране веома је суморна. На ранг-листама трнутно се налази 19.991 лице, од чега је 8.843 корисника војне пензије који немају коначно решено стамбено питање, док је 3.167 војних пензионера без икаквог стана. Највећи број захтева за решавање стамбеног питања је у гарнизону Београд, где има 11.086 захтева или 55 одсто, у Нишу 2.375, Новом Саду 1.256, Краљеву 1.221 итд.

Решавање стамбеног питања по основу бесповратног кредита у динарској противвредности у висини од 20.000 евра у 2015. години остварило је 106 корисника војне пензије. На листама за доделу тог кредита има још 255 лица који испуњавају услове за одобравање кредита за решавање стамбеног питања. До сада на овај начин је решено укупно 1.624 КВП. На исплату се, због ограничених новчаних средстава, чека у просеку око 2,5 године.

С обзиром на то да је у 2015. години подељено најмање станова у односу на неколико претходних година, све чешће се испољава незадовољство стамбених интересената, посебно на неправилности у расподеле станова по групама на основу предлога одлуке о расподели станова која је у надлежности Управе за традицију, стандард и ветеране. Број бодова за доделу стана по групама не узима се као основни елемент одлуке у процентуалној додели станова, због чега је УВПС дописом реаговао према Кабинету министра одбране.

Проблеми који остају као нерешени доносе се на примедбе корисника војне пензије да стамбени орган скоро увек пре поделе, кандидатама који уђу у ужи избор за доделу стана, тражи допуне докумената, као што је пријава о боравку, уверење о порезу, изјаве у вези са променом података, обавезно оверене у суду или општини, за што се морају издвајати не мале новчана средства.

Станарина у војним објектима прелази цифру од 20.000,00 динара, што за војне пензионере, није мали издатак. У Новом

Саду је проблем ескалирао до те мере, да део пензионера смештених у напуштене касарне, у којима су веома лоши услови, а намети несразмерни пруженим услугама, не плаћа дажбине, па је дошло и до судских спорова. Због тешке ситуације у којој су се нашли, станари су се обратили Удружењу војних пензионера Србије да им помогне у праведном решењу нагомиланих проблема. Посетили су их и са њима разговарали председник УВПС Љубомир Драгањац и председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић. Представници Удружења су према надлежним институцијама система одбране предузели одговарајуће мере како би се проблем решио у што краћем року.

Војним бескућници се већ 20 година игноришу захтеви од највиших инстанци у друштву да им се коначно реши стамбено питање.

Службени станови у насељу Сурчин, у некадашњем спортско-рекреативном центру, изложени су пропадању, станарима нико не пружа помоћ, па се стиче утисак да су их надлежне војне институције заборавиле. У међувремену из Института за нуклеарне науке „Винча“ стигли су резултати испитивања материјала од којих су грађени објекти у Сурчину. Лабораторијски резултати су показали штетност по здравље уграђених материјала.

Пензионисани припадници система одбране нашли су се у својеврсном животном и правном вакууму. Годишњама су од месечних примања, у складу са законом, издвајали средства за стамбени фонд, али због сложених околности нису дошли до крова над главом. Доведени су у неравноправан положај у односу на колеге које су решиле стамбено питање својих породица.

Они којима се додели стан, због ниског стандарда нису у могућности да откупе припадајуће квадрате.

Месечне принадежности војних пензионера нису нивоа да би штедњом могли да реше сопствено стамбено питање. Због тога су очи упрте у државу, која такође није у могућности да издвоји средства за стамбену изградњу, па се све то налази у зачараном кругу. Економски показатељи наговештавају опоравак јавних финансија, што би могло да резултира условима да се у наредним годинама постепено повећају издвајања за стамбену изградњу. Ако се повећају инвестиције, повећаће се и тражња за некретностима из Мастер плана, па би већим приливом у буџет били створени услови да се покрене станоградња, тиме и грађевинарство у Србији које у последње две деценије доживљава суноврат.

Потези се с правом очекују од државног апарата.

Звонимир ПЕШИЋ

Са 12. седнице Главног одбора Скупштине УВПС

ВОЈНО ЗДРАВСТВО НА ТЕШКОМ ИСПИТУ

Пред годишње одморе, на почетку врућег лета, Главни одбор УВПС је поново ставио на дневни ред здравствено осигурање војних осигураника, јер се проблеми у тој области стално нагомилавају. Размотрена је, такође, и ситуација везана за даље кораке у остваривању права на ванредно усклађивање пензија за 11.06 одсто.

У Хорској сали Дома ВС у Београду 21. јуна одржана је 12. седница ГлОд Скупштине УВПС на којој је размотрено неколико значајних области које тиште војне пензионере. С обзиром на испољене проблеме овога пута у први план су избили проблеми војног здравства у којем су минулих месеци ствари избиле многе потешкоће, од којих је најтежа недостатак новца за набавку лекова.

Седницом је председавао председник Удружења Љубомир Драгањац. Уводно излагање о здравственој заштити поднео члан Извршног одбора ГО задужен за ту област др мр сци Часлав Антић.

На почетку излагања Антић је обавестио присутне да је почетком априла распоређена прва класа Медицинског факултета. Њих 29 у чину потпоручника распоређено је у јединице ВС од Бујановца до Сомбора. Сматра се да ће то позитивно да се одрази на примарну здравствену заштиту.

Уважавање захтева УВПС

На интервенцију УВПС постављен је лаборант у ГА „Церак“, а осигураници који живе на Бањици лабораторијске услуге ће и даље моћи да остварују на ВМА. За војне осигуранике из Ковина, према информацији из ГШ ВС, који хоће да користи услуге ГА Панчево моћиће то да остваре, али им се неће признати путни трошкови, с обзиром на то да у Ковину постоји Дом здравља са којим је склопљен уговор. У току је разрешење овера докумената за ортопедска помагала. То ће моћи да се оствари посредством групе Фонда СОВО у Крагујевцу, Крушевцу, Ваљеву, Ужицу, а не као до сада само у Нишу, Београду и Новом Саду. Понекад је јефтиније купити ортопедско помагало у неком малом месту, него путовати у већи град на оверу папира. Наши осигураници који живе у Црној Гори не могу се тамо лечити јер је Србија са Црном Гором склопила уговор о лечењу само за цивилне осигуранике, рекао је Антић.

Потом је изнео податке да је у току процедура за разрешење проблема једног осигураника из Новог Сада и другог из Чачка. Навео је и чињеницу да се често дешавају пропусти у Комисији за доделу рехабилитације.

Све се више стиче утисак да се у војном здравству гомилају проблеми. Један од ра злога је тај што више од годину дана нису постављени начелник Управе за војно здравство и начелник ВМА. Према досадашњим сазнањима, тај проблем ће се решити после формирања нове владе. Истовремено све је више жалби и примедби на

Чланови Главног одбора са посебним занимањем пропратили су веома аналитично излагање др Часлава Антића

организацију и квалитет здравствених услуга. Често се може у градском превозу чути реченица „ВМА није више оно што је некада била“. Одласком великог броја специјалиста у пензију или у друге здравствене установе, ВМА не располаже довољним бројем ауторитативних личности. Руководеће положаје све више запоседају цивили, што се психолошки негативно одражава на лекаре са официрским чином, јер се постављањем цивилних лица на положаје официра многим засутавља напредовање.

Забрињавајућа је и чињеница што се усвајање закона о здравственој заштити и осигурању војних осигураника и даље одлаже. Тај закон је прошао комплетну процедуру, али пошто је такав цивилни закон у процедури, неко је рекао да војни закон не може да се усвоји без цивилног. Вероватно је да цивилни закон неће проћи процедуру најмање до краја ове године. Предложеним војним законом између осталог планирано је здравствено осигурање у оквирима војног здравства и цивилних лица на служби у систему одбране.

Стање које захтева хитну анализу

Основни вид прихода за војно здравство чине доприноси за здравствено осигурање. Војно здравство се налази у веома тешкој финансијској ситуацији, а у неким

областима стање је драматично. За те намене се одваја 10,2 одсто од нето плате и исто толико од бруто пензије. Број осигураника за који се уплаћује допринос је 49.625. Укупно војних осигураника је 113.679. Допринос се уплаћује за 23. 775 професионалних војних ливца. На ту цифру се уплаћује милијарду и седмасто милиона динара за здравствено осигурање. Пензионера је 40.279 и допринос здравственом фонду износи 2.290.000. Значи укупан приход је 3.990.000 динара, а било је планирано да се милијарда динара пренесе из претходне године. Међутим, од тих милијарду динара из буџета је добијено око 850 милиона динара. Стање је до те мере тешко да постојећа и одобрена средства неће бити довољна за куповину лекова до краја године. Наиме, за лекова има довољно средстава само до краја августа ове године. За боловања је утрошено више од 50 одсто планираних средстава, а за услуге рехабилитације потрошено је укупно 107 одсто. Пошто фонд не располаже другим средствима, а да би било пара за лекове, некоиме је пало напамет идеја да се раскину уговори са апотекама и да се лекови не издају више на оверене војне рецепте, што би било катастрофа. Чак се заговара и то да се војни осигураници више не упућују на рехабилитацију.

Овакво стање већ дуго захтева хитну анализу војног здравства на највишим ни-

воима и предузимање неопходних мера, али се то од нове године стално одлаже.

Да би се недаће умањиле Управни одбор је овластио директора Фонда СОВО да изврши преусмеравање средстава за ставке за која се зна да неће бити утрошена до краја године. Али директор има право да преусмери само пет одсто средстава. Урадиће то и Управни одбор, у чијој је надлежности преусмеравање око 20 одсто расположивих средстава, али ни то неће бити довољно. Управни одбор Фонда СОВО ће захтевати од Министарства одбране да се врате средства утрошена на боловања професионалних војника до месец дана и да се приходи ВМА, ВБ Ниш и ВМЦ Нови Сад од 3,5 милијарди остварених лечењем цивилних осигураника врате тим установама, а да се милијарда динара пребаци Фонду СОВО за набавку лекова и потрошног санитетског материјала.

Кадар – болна тачка војног здравства

Витомир Панчић, председник Здравствене комисије ГрОд УВП Ниш такође се придружио оценама да је војно здравство на тешком испиту. На Војну болницу Ниш укупно је ослоњено око 52.000 осигураника. Устаљена је пракса да се представници ГрОд одржавају састанке са Управом Војне блонице, па се многи проблеми у ходу решавају. У првом плану је недостатак стручног кадра који се провлачи већ три године. Око 50 формацијских места је годинама непопуњено. И даље постоји забрана пријема кадрова. Овакво стање се негативно одражава на пружене услуге. Од расположивог кадра Војна болница Ниш формира и санитетске екипе за мировне мисије, обезбеђује избеглички пункт у Пршеву, а 30 одсто капацитета је намењено цивилним осигураницима. Многи за послени због тога нису искористили годишње одморе за 2015. годину. Из Војне болнице је у протеклом периоду, у два наврата, отишао најстручнији део кадра: специјалисти у најбољим годинама и пре свега начелници одељења и одсека.

Други проблем је застарела опрема која директно утиче на квалитет услуга. Војна болница је ове године добила за опрему само шест милиона динара, што је недовољно за набавку само једног ултразвучног апарата. Веома је изражен проблем недостатка финансијских средстава. Из дана у дан све је теже. Рад запослених у војним апотекама своди се само на ударање печата на рецепте да се лек може набавити о трошку војног здравства у цивилним апотекама. Због тога су стари, болесни и тешко покретни пензионери принуђени да лутају по граду тражећи апотеку у којој могу да добију лек. Како се тендери одражавају на кориснике здравствених услуга? Примера ради, домови здравља у Нишу добијају вакцине од истог произвођача као и војно здравство, али два месеца пре војних осигураника. Није све једно да ли ће неко примити вакцину пре или у току епидемије. На сваки издати лек апотека зарачунава маржу од 12 одсто.

Председник ГрОд УВП Ниш Милутин Пантелић подвукао је да за војно здравство нема ко да се бори осим војних пензионера. Изразио је бојазан да би некоме могло да падне на памет да укине Војну болницу Ниш која је најстарија здравствена институција на југу Србије. Уколико би

Све одлуке Главни одбор донео је једногласно

се то догодило, војним пензионерима би била одузета једина светиња која им је на располагању, а то је војно здравство

Драган Петровић председник пиротских војних пензионера захвалио је доктору Чаславу Антићу на помоћи када су надлежни у Дому здравља, због административних заврзлама, оставили непокретног болесника без лекова. Али, на срећу, проблем је брзо пребројан. Петровић је нагласио да се из Пирота у Ниш одлази по обичну потврду, што није рационално. Апеловао је да се организациони проблеми што пре разреше на опште задовољство.

Где иду паре од лечења цивила

Милорад Колашинац навео је свој пример када је примљен за операцију на ВМА, али је и поред комплетно обављених прегледа и припремљених налаза, четири дана чекао да га оперишу. Испричао је и то да су медицинске сестре веома непријатне и нервозне.

Марко Неговановић се у свему сложио са претходницима. Рекао је да су у војном здравству присутни чак и анархични процеси. Реч је о извесној стихији, све је у покрету не зна се куда здравство иде, али неко може лако да интервенише и да скрене ток у одређеном правцу.

–Како је могуће да нема начелника клинике, одељења. Па кога има? Ко ће систем да уређује? На другој страни неразумни критеријуми за запошљавање. Министар одлучује о запошљавању лекара, па где то има, запитао се Неговановић. ВМА лечи цивиле, а лечи и нас. А паре од тога не иду у фонд за наше лечење, него иду у буџет. Дакле ми финансирамо цивилно лечење. Потпуно сам сагласан да ми војни пензионери изгледа једини бранимо интересе војних здравствених институција који не умеју да на нам ваљан начин узврате. Полазећи од тога каква нам је позиција, у ка-

кав нас положај ово доводи, требало би да одредимо једну групу која ће написати информацију или материјал, студију, елаборат и да то предамо премијеру, рекао је Неговановић.

Живан Марковић из Панчева испричао је да је једном 20 минута закаснио на заказани преглед код кардиолога. Лекар није хтео да га прими ни после две интервенције надлежних из управне структуре ВМА. Па, ипак омогућен му је преглед код другог специјалисте.

Изнет је и пример који се недавно догодио у ВМЦ Нови Београд. Зубарка је најпре пацијенту два пута у размаку од по месец дана чистила каменац, а онда му је 8. јуна саопштила да не може да му закаже интервенцију све до септембра, јер долазе годишњи одмори. Навела је да ако пацијента, коме је испало неколико блемби, заболи зуб, може током лета да се обрати дежурном зубару.

С тим у вези се поставља питање шта ће стоматолог радити три месеца. Хајде да је месец дан одмору, а шта ће да ради она друга два. Ако је у дежурном тиму зашто не би прихватио свог пацијента. За неке зубаре, изгледа, наступа летња хладовина.

Све је мање медицинских сестара

Божидар Бабић, председник Управног одбора Фонда СОВО, подсетио је присутне на крај прошле године, када су у првом реду седеле најодговорније старешине војног здравства. И поред обећања да ће проблеми бити превазиђени, то се није догодило. Испричао је да су се у Управном одбору Фонда СОВО изборили да боловања професионалних војника до месец дана плаћа Министарство одбране, како је то регулисано и у цивилном здравству. И било је договорено да тако буде ове године, али када је предлог буџета дошао код

ШТА ЈЕ ВАЖНО ЗНАТИ ПРЕ ОБРАЋАЊА СУДУ У СТРАЗБУРУ

Након одлука Уставног суда, (Уж-2666/2011 од 23. маја 2012. године), Управног суда, (Пресуда У-20565/2013 од 19. марта 2014. године) и Високог касационог суда да и војним пензионерима припада ванредно повећање пензија за 11,06% од 1. 1. 2008. године, корисници војних пензија су масовно, од 2013. године, подносили тужбене захтеве, а парнични судови уважавали тужбене захтеве оштећених војних пензионера, и обавезују Републички фонд за ПИО да тужиоцима исплати закинути део пензије са припадајућом каматом.

Пензије војних осигураника се од 1. јануара 2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, те је Закон о пензијском и инвалидском осигурању једини општи акт на основу кога се тим корисницима могу вршити усклађивања пензије, па и предметно ванредно усклађивање од 11,06%.

У погледу висине досуђеног износа судови су различито поступали:

Судови обавезују РФ за ПИО да исплати закинути део пензије за период од три годинеуназад од дана подношења тужбе до дана вештачења, а за месечне износе дуга старије од три године од дана подношења тужбе одбијају тужбени захтев.

Тужбене захтеве где је износ дуга обрачунат, на вредност бода од 9,02 судови су усвајалиу целисти изузев дела где је наступила застарелост, од три године од дана подношења тужбе.

Тужбене захтеве обрачунате на вредност бода од 9,40 парнични судови, сем ретких изузетака, усвајају делимично: досуђују износ обрачунат на вредност бода од 9,02, за износ преко тога су одбијали тужбени захтев, и уколико је наступила застарелост од три године од дана подношења тужбе.

Против оваквих пресуда могла се изјавити жалба вишем суду односно Апелационом суду, на коју се плаћа такса. У случају одбијања жалбе од стране вишег суда и Апелационог суда могла се поднети уставна жалба Уставном суду. Уставних жалби је поднето више од 1000.

Уставни суд је на седници од 17. марта. 2016. године, разматрао уставне жалбе које се односе на потраживања од 1. јануара до закључно са месецом када настаје застара због тога што је протекао трогодишњи рок из члана 376. Закона о облигационим односима и којима је тражено да Апелациони суд, односно Виши суд приликом усклађивања пензија за 11,06% требао примени на вредност бода од 9,40, уместо на вредност бода од 9,02.

Уставни суд је, Решењем број: Уж-1105/2015 од 25.04. 2016. године, одбацио уставне жалбе изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду и виших судов и наводи да је за Уставни

суд прихватљив став Апелационог суда у Београду и виших суда да се у овим случајевима примењује трогодишњи рок застарелости из члана 376. став 1. Закона о облигационим односима и да се увећање од 11,06% примени на вредност бода од 9,02.

После ове одлуке Уставног суда, сви они који су прошли судску заштиту у Републици Србији, и поднели уставну жалбу Уставном суду, на пресуду апелационог суда односно вишег суда, и добили су Решење Уставног суда да му је уставна жалба одбија могу поднети представку Европском суду за људска права у Стразбуру.

Притужбе које може да разматра Суд у Стразбуру.

Европски суд за људска права је међународни суд који разматра само притужбе појединаца, организација и предузећа што тврде да су им повређена права загарантована Европском конвенцијом за људска права. Конвенција је међународни уговор којим су се бројне европске државе, међу којима и Србија, обавезале да ће гарантовати одређена права.

Представка се доставља на Обрасцу представке Суда који је званични документ суда и који има 13 страна и мора бити тачно попуњен.

Представка се преузима са интернет странице Суда:www.echr.coe.int/applicants

Представка мора бити: читко попуњена у потпуности, величина слова (фонт) мора бити најмање 12 у основном тексту и 10 у фуснотама, прилози морају бити на папиру формата А4, морају имати узастопно нумерисане стране, морају бити подељени на нумерисане одељке.

Уз Поднесак треба приложити све потпуне и читљиве копије, а не оригинале, свих докумената, јер се документа не враћају.

Документа обавезно морају: бити сложена по хронолошком редоследу према датуму и по поступку; правилно нумерисати стране; не смеју се користити спајалице, увезивати или спајати документа лепљивом траком.

Обрада представке је бесплатна и без судских трошкова. О одлуци Суда странка ће бити обавештена.

Представка се доставља на адресу:

The Registrar
European Court of Human Rights Council of Europe
67075 STRASBOURG CEDEX FRANCE

Уколико је образац представке уредно попуњен, Секретаријат Суда ће обавестити подносиоца представке да је предмет регистрован на одређено име и доделити број на који ће се странка позивати у свим будућим обраћањима Суду.

министра финансија, оданде је наложено да се боловања до 30 дана и даље плаћа из средстава Фонда СОВО.

-Доста сам упуњен у проблеме с којима се носи ВМА. Попуна кадром је веома неповољна. Дошло је до тога да само једна сестра опслужује читаво одељење. Када нека сестра оде у пензију или напусти клинику, доводе сестре које нису у том фаху, јер им је забрањено да примају другу сестру на посао. Средства која, лечећи цивилне осигуранике, остварује ВМА веома су велика. Тај новац који се исплаћује из цивилног фонда, мора да се уплати у буџет Србије. Из буџета се само делимично враћају средства војном здравству. Треба да захтевамо да се питање лекова за војне осигуранике реши и да се врате средства која по закону припадају, рекао је између осталог Бабић.

МилованЛалић је предложио да један од првих састанака представника УВПС буде са начелником Генералштаба ВС, јер је војно здравство заједнички интерес активних и пензионисаних припадника ВС.

Закључну реч о војном здравству имао

је председник Љубомир Драгањац.

- Захваљујем свим учесницима. Све ово било је заиста квалитетно и веома стручно. Нимало случајно то питање нисмо ставили на дневни ред, јер су здравствена заштита и стамбено обезбеђење за војно-пензионерску популацију највећи извори проблема. Када је реч о здравственој заштити, она се протеже на целокупну популацију, а стамбени проблеми тичу се сваког петог пензионера. То су проблеми који се не могу трпети. Ово што се догађа у ВМА заиста нас брине. Морамо учинити да се то стање превазиђе. Не могу се лечити цивили и трошити за њих лекови, а да се не врате те паре у наш здравствени фонд. И не можемо више у рукавима да решавамо проблеме. Припадник војске и војни пензионер морају имати третман који треба да имају. Поштовање закона обавеза је за све.

У Стразбур по коначну правду

У наставку седнице разматрано је поступање чланова и руководства УВПС по донетим решењима Уставног суда у одно-

су на уставне жалбе по пресудама виших а апелационих судов.

Уставни суд је почео да доноси решења у погледу уставних жалби. Већ се интензивно ради на преставкама за упућивање Европском суду за људска права у Стразбуру. До сада је поднето најмање хиљаду уставних жалби. Колико ће преставки бити послато, зависи пре свега од сваког појединца. На број поднесака свакако ће утицати и чињеница колики су трошкови за упућивање преставки.

Уводно излагање за расправу поднео је Остоја Поповић, члан Извршног одбора ГО УВПС, које овде доносимо у целисти као засебан текст.

Божидар Бабић је подвукао да је УВПС учинило све да пружи војним пензионерима што је могуће више информација. У том смислу може се дати најпозитивнија оцена Удружењу. Он је навео да би било добро прибавити информацију колики су укупни трошкови суда у Стразбуру. С тим у вези zaloжио се да на основу трошкова треба одлучити у ком обиму Удружење може да пружи помоћ члановима.

Милован Лалић је разговарао са једним

од адвоката који су заступали војне пензионере у досадашњем процесу остваривања права на ванредно повећање пензија. Адвокат му је рекао да ће упутити три до пет представки у Стразбур.

Милорад Колашинац је подвукао да је у свим досадашњим пресудама одлуком министра одбране из марта 2008. године преведено редовно у ванредно усклађивање пензија. Од тада се административно губи стечено право на друго ванредно усклађивање пензија у 2007. године. То је противзаконито јер се одлука о усклађивању базира на Закону ВЈ, а ванредно усклађивање од 11.06 одсто заснива се на Закону о ПИО. Редовно и ванредно усклађивање су се поклопили по датуму.

Милутин Пантелић је нагласио да је Удружење учинило највећу ствар када је успело да продужи одлуку о вансудском поравнању до краја ове године. Сматра да тај рок неће бити довољан за многе кориснике војне пензије, па је предложио да Удружење захтева да се рок продужи до краја 2017. године.

Драгољуб Давидовић је узимајући реч подвукао да је Главни одбор УВПС, помажући члановима да остваре право на ванредно повећање пензија, много учинио. Сматра да појединачне преставке треба упутити у Стразбур. Надовезао се и на другу муку војних пензионера, наводећи да је тешко поверовати одлуци Уставног суда Србије који је потврдио да је привремен закон о смањењу пензија на Уставу заснован.

Рок за поравнање продужити за још годину

Љубомир Драгањац је подржао иницијативу да код Владе Републике Србије треба благовремено покренути поступак да се продужи могућност вансудског поравнавања до краја 2017. године, јер се очекује да ће приличан број пресуда бити донет током идуће године. Закључио је да ће се број преставки које ће се упутити у Стразбур утврдити зависно од висине трошкова, што су једногласно потврдили чланови Главног одбора.

На скупу је председник сомборских војних пензионера Саво Дринић реферисао шта је све предузето да се у том граду одржи централна свечаност поводом 23-годишнице Удружења војних пензионера Србије. Сомбор је, како је рекао, град културе и туризма.

Главни одбор Скупштине УВПС једногласно је донео одлуку да се Компанији „Дунав осигурање“, за све што је до сада учинила за војне пензионере додели Повеља Удружења.

С обзиром на чињеницу да се у пракси градских и општинских организација УВПС јављају проблеми у вођењу финансијске документације, Слободан Пејовић, заменик председника Извршног одбора ГО обавестио је чланове Главног одбора шта све треба чинити да се проблеми реше, наводећи да је кључ проблема у поштовању упутства о финансијском књиговодству и правдању новца преко благајне. Изнео је и неке конкретне примере с тим у вези. Навео је да је недопустиво да се подигнути новац са текућег рачуна не књижи у благајни. При томе свака исплата мора да има рачун. Признаница је само привремени документ. Захтевао је да се одговорност општинских и градских одбора заштри.

ПРЕДЛОГ ЗА ПРИЗНАЊА

Члан Главног одбора Скупштине УВПС Марко Неговановић, генерал-потпуковник у пензији, бираним речима говорио је о резултатима УВПС, којима је значајно допринео тим који предводи председник Љубомир Драгањац. То излагање доносимо готово у целости:

„Годинама спадам у најстарије у овој институцији. И по годинама и по стажу сам ту негде. Од времена адолесценције, дакле од 14, 15, 16. године, до данас, када је (организација војних пензионера) одрасла и постала пунолетна, на њеном челу је Љубомир Драгањац са сарадницима. Она је (институција војних пензионера), уз нашу сарадњу, преболела деце болести и израсла у снажан инструменат, као ретко која у Србији. Самостална, јединствена од врха до дна, способна да се бори и успешно носи у борби за права пензионера. За разлика од наших претходника, када су права војних пензионера по аутоматизму признавана, ова гарнитура је морала да се јуначки избори за та решења.

У овом кризном времену који се назива транзиција, када је живот мутан, онда су и мисли мутне и ситуације су мутне. Под удар су дошла наша права за пуну пензију, дискриминација када су у питању њена повећања и социјална давања. Ништа није боље око здравственог и стамбеног збрињавања. У борби за признавање и враћање ових права Драгањац и његови сарадници увек су били принципијелни, али и реални. Увек су знали шта је стварно, а шта је могуће и шта је прихватљиво у постојећем односу снага. Али никада нису одустали да за оно што нам припада. Овде се о томе говорило. Наравно, у тој борби били су реални у предлагању, али су исто тако користили сасвим адекватна оптимална средства борбе против институције система. Мада ми нисмо одбацали ове друге облике борбе, сматрамо да нама као државотворној организацији то не одговара и не приличи.

Упорност која се ретко среће. Па чак и министар Вулин, на овде одржаном састанку, морао је да призна да је Драгањац показивао такву упорност да једноставно (министар) није могао да одустане, тј. да не реши тај проблем.

Сваку помоћ су давали од врха до дна. Били су у сваком смислу мотори и генератори покретања проблема свих акција војних пензионера. Дошли смо дотле да нас државне институције, видели сте и сами, уважавају и да нам долазе на са-

станак. Да ли се може још која институција и организација тиме похвалити?

Сви ми овде сасвим смо свесни значаја онога шта је овде урађено, али и свих великих послова о којима је било речи, што су назначени за будуће наше задатке. Способност, знање и икуство Драгањчевог тима и њега, уз нашу помоћ колектива, сигурно је да ће дати оптималне резултате. Јер ова мала група око Драгањца није само ширила истину о нама. Они су учинили више од тога. Они су стварали истину о нама. Јер није истина оно што је истина, него оно што прихвата већина да је то истина у друштвеним односима. У то смо се уверили, наравно, и представници Фонда ПИО и припадници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Нисам сигуран, а овде су многи говорили, да ли смо довољно у то укључили Генералштаб и наше колеге које су данас у активној војној служби.

Из свих тих и других разлога морамо чувати јединство организације, морални и сваки други кредибилитет. Ево, видите да има таквих настраја. То је готово наш једини и легални и стварни инструменат за очување наших права. Недавно сам рекао да је УВПС у ствари Војска Србије у цивилу.

До сада су предлоге за признања појединцима и организација долазили од руководства, а сада је вакат да ми одавде дамо предлог за признање ујем руководство УВП и да то поводом предстојеће годишњице УВП реализујемо.

Предлажем да Љубомир Драгањац, наш председник, понесе признање војничке сабље и да његови сарадници понесу признање Повеље, али да се уз сабљу направи грамата, да се зна ко је дао и зашто је дао.

За реч се потом јавио Цветко Јокановић, пред ОпОд УВП Земун који је подржао предлог, уз навођење да је време да они који у организацији носе највећи терет приме признања.

Предлог је једногласно прихваћен. Љубомир Драгањац је потом рекао:

„Сигурно да нам је драго када чујемо овакве речи од човека који улаже максималне напоре да ово буде онако како јесте. Марко (Неговановић) је осликао шта Удружење ради и шта ми чинимо и то заслужује велико хвала. Сматрам да су резултатима допринели и да цео Главни одбор и Извршни одбор заслужују признања. Никада Главни одбор није имао овакво поштовање какав има садашњи састав. Нама је највеће признање што је чланство у већини задовољно овим што чинимо“.

На седници је донета одлука о кооптирању Војислава Стојановића за новог члана Главног одбора, с обзиром на чињеницу да је Љубиша Величковић, потпредседник Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца, због болести, дао оставку.

Сумирајући расправу председник УВПС Љубомир Драгањац је рекао да Удружење има разлоге да се бори.

—Још увек сам под утиском људи који живе у касарнама. То је страшно. Неописиво

је и н неиздрживо. Ти људи су у разговору с нама показали изузетну ширину и душевност. Морамо учинити све да им помогнемо. Није само тамо проблем. У насељу Сурчин такође је много нерешених проблема, казао је Драгањац.

Све у свему, у потоњим коментарима чланова Главног одбора УВПС могло се чути да је последња седница била једна од најсупешнијих у овом саставу ГО.

Звонимир Пешић

Седница годишње Скупштине ОпОр УВП Нови Београд

РЕЗУЛТАТИ КОЈИ ОБАВЕЗУЈУ

Делегати су анализирали рад у протеклих годину дана, апострофирајући све раније и новонастале проблеме и учињене помаке. Јединство чланова УВП Новог Београда, како је констатовано, очувано је и поред насртаја и покушаја разних група и организација да одвуку чланство.

И овога пута годишњи скуп био је масовно посећен

У Свечаној сали Скупштине општине Нови Београд 30. маја одржана је седница редовне годишње Скупштине ОпОр УВП, којој су осим делегата присуствовали и председник УВПС Љубомир Драгањац, управник ВМЦ Нови Београд потпуковник др Зоран Стошић, управница Војне амбуланте „Бежанија“ др Асја Поповић, председник СУБНОР-а Нови Београд, Миладин Шекарић, председник ОпОр Савеза пензионера Новог Београда Павле Лучић и други.

За седницу је припремљен свеобухватан писани извештај који је осликао активности најмногољудније општинске организације УВП.

Председник новобеоградских војних пензионера и потпредседник Народне скупштине РС Константин Арсеновић издвојио је неколико целина о којима је посебно говорио. Он је рекао да нарочиту пажњу треба посветити војном здравству јер пролази кроз веома тежак период. Све је теже доћи до лекова, а војни осигураници на ВМА немају приоритет у лечењу, какав им припада.

Арсеновић је нагласио да у активности месних организација УВП још више се треба окренути посетама усамљеним војним пензионерима и разговорима са њима, те да се учине напори како би им се помогло у решавању основних животних проблема.

Председник УВПС Љубомир Драгањац говорио је о томе шта Удружење предузима како би се остварило право на 4,21 одсто ванредног увећања пензија, које Републички фонд ПИО није признао, што је потврђено и одлуком Уставног суда. Наиме, с обзиром на чињеницу да су исцрпљене све правне могућности у Републици Србији, у УВПС се врше неопходне припреме за обраћање Међународном суду за људска права у Стразбуру. Драгањац је обавестио скуп и о новој уставној иницијативи за укидање закона којим су смањене пензије веће од 25.000 динара, наводећи да је просечна војна пензија тим законом смањена за 15,6 одсто.

Репрезентативно удружење

У извештају припремљеном за овај скуп наведено је да су државни органи током 2015. године прихватили УВПС као репрезентативно и једино са којим може водити озбиљне разговоре о модалитетима решавања проблема. Констатовано је да се проблеми споро решавају, права се смањују, а нови прописи и одлуке надлежних све више компликују и негативно утичу на живот војних пензионера.

РФ ПИО још није по службеној дужности свим КВП извршио исплату припадајућих разлика пензија за период 2004-2007. године. После осам година отпочела је исплата, по схватању војних пензионера само једног дела, ванредног повећања војних пензија за 11,06 одсто од 1. 1. 2008. године. Закључком Владе Србије од 30. октобра 2015. године војне пензије су повећане само за 6,57 одсто на вредност бода од 9,02 динара. За наплату признате разлике од 1. 1. 2008. - 30.10. 2015. године, КВП је понуђено да склопе вансудско поравнање (за период који није обухваћен тужбом или да повуку тужбу и склопе вансудско поравнање). Велики број КВП (80 одсто) и наследника преминулих КВП је прихватио понуду и наплатио дуговање. У

поступку наплате дуга вансудским поравнањем са РФ ПИО или судским путем, било је већином примерног али и непрофесионалног и некоректног поступања адвоката и КВП.

Закон о привременом уређивању начина исплате пензија (из октобра 2014. године, којим су пензије 96,5 одсто војних пензионера од 1. новембра 2014. године смањене за више од 15 одсто), и даље се примењује. На захтеве војних пензионера да РФ ПИО донесе решења о умањењу пензија по основу овог закона, РФ ПИО је давао искључиво обавештења са објашњењем начина примене спорног закона.

Закон о социјалном осигурању војних осигураника и поред потребе за његовом хитно доношењу, још увек није донет, а по важећим прописима права војних осигураника су мања од права цивилних осигураника.

Могућности војних и свих осталих пензионера да утичу на рад Фонда СОВО и РФ ПИО су и даље минимални, јер у Управном одбору Ф СОВО војни пензионери имају мање чланова од представника Министарства одбране, а у Управном одбору РФ ПИО пензионери су такође у мањини у односу на представнике власти.

Важећи Закон о раду и даље не уважава

ва специфичности војне службе јер усвољава одлазак професионалних војника у пензију тек по навршеним годинама старости и кажњава ранији одлазак у пензију са пуним радним стажом оствареним радом на бенефицираним радним местима.

Недостају просторије за активности

Закон о оружју и муницији, који је донет и примењује се од 4. марта 2015. године, није ослободио војне пензионере плаћања овог пореза, иако се за то залагало Удружење.

Правилник о решавању стамбених питања запослених у Министарству одбране, донет 2014. године, не даје наду да ће се ускоро решити стамбена питања војних пензионера без стана нити војних пензионера који немају адекватан стан. И поред указивања УВПС на његове лоше стране, правилник није промењен.

Привремена мера Скупштине града Београда, од априла 2014. године, о смањењу права на субвенције код ЈКП „Инфо-стан“ које су имали браниоци земље од агресије НАТО-а 1999. године са 50 одсто на 30 одсто, још увек је „привремено“ на снази.

Порези на непокретности у Новом Београду повећани су и у 2015. и 2016. години. Судске и све остале таксе, затезне камате због неблаговремених плаћања такси и таксе за оверу докумената су несразмерне у односу на материјалне могућности грађана.

Градска општина Нови Београд и Министарство одбране нису уступили део празних простора за активности војних пензионера. И даље нема клубова војних пензионера, нити адекватних просторија за рад већине месних организација.

Годишњим планом рада за 2015. годину дефинисани су тежишни задаци и циљеве рада ОпОр и то: (1) Очување јединства УВПС; (2) Заштита легалних права и интереса КВП и пружање помоћи члановима и КВП у остваривању и решавању статусних, социјалних, здравствених и стамбених проблема; (3) Обилазак и пружање помоћи члановима удружења; (4) Учешће у обележавању значајних датума и (5) Сарадња са сродним и патриотски оријентисаним организацијама.

Сви ови задаци су релизовани организованим, планским, самопрегорним, и упорним радом органа, организација и чланова Удружења на свим нивоима, од Извршног одбора, Општинског Одбора до месних одбора УВПС.

Током 2015. године одржано је осам редовних, једна ванредна и једна свечана (новогодишња) седница ОпОд Нови Београд, а у 2016. години три редовне и једна ванредна. Седницама је редовно присуствовало више од 90 одсто чланова ОпОд.

У току 2015.године МОр „Стари аеродром“ је придодата МОр „Блок 38“. Решено је функционисање МОр „Академија“ и МОр „Студентски град“ одређивањем повереника за територије ових Месних заједница до стицања услова за одржавање Скупштина и формирања Месних одбора.

Већина МОд, у складу са одлуком Скупштине ГО Нови Београд, бесплатно користи просторије својих месних заједница за одржавање састанака и информисање чланова (2х2 сата месечно).

Нагласак на информисању чланова

Организација УВП Новог Београда бројала је у децембру 2015.године 6.305 чланова организованих у 15 МОр. У односу на децембар 2014.године (6836) то је за 531 (7,5 одсто) мање чланова, што је резултат природног одлива. У Удружење су се у протеклом периоду учланила 62 КВП, а из чланства иступило 19. Део КВП који се ишчланио био је потпуно неинформисан и незаинтересован за рад УВПС.

Јединство и чланова УВПС Новог Београда су сачувани и поред насртаја и покушаја разних група и организација да одвуку чланство. УВПС није одговарао на нападе новоформираних група и организација које су окупиле симболичан број КВП, већ су се органи УВПС усмерили на још упорније обраћање надлежним државним органима у циљу решавања проблема.

Нагласак у раду новобеоградских војних пензионера стављен је на информисање о актуелним догађајима и начину за остваривање законом прописане пензије. Пружана је одговарајућа стручна помоћ како би се та права на најбржи и најбољи начин остварила.

У 2015.години је РФ за ПИО, после три године и захтева војних пензионера, отклонио грешке које је утврдио Државни ревизор Републике Србије (контролом у 2012.години), а које су се односиле на неправилан обрачун припадајућих пензија за 5.069 војних пензионера који су отишли у пензију у периоду од 1. 1. 2008. до 31. 12. 2011. године.

Законом о Војсци Србије од 1. 1. 2008.године и Правилником о платама у ВС створене су недопустиво велике разлике у износима пензија КВП истог чина и положаја. УВПС је указало на мане у овим прописима и након свестране анализе Удружење ће предузети мере да се дискриминаторске одлуке пониште а пензије истог чина и положаја изједначе.

Делегати су с пажњом пратили ток седнице

У 2015. години успостављена је сарадња са Удружењем ратних и мирнодопских војних инвалида Србије. У наредном периоду ће се сарадња проширити на израду предлога за боље законско уређење и остваривање већих права војних инвалида.

МОр „Бежанијски блокови-1“ је указала на потребу и предложила отварање апотеке у Бежанијским блоковима. ОпОд је проследио предлог ИзОд, а затим Управи за војно здравство. После интервенције Удружења проблем је решен.

Солидарност на делу

Апотеке немају основне лекове које лекари преписују. За лекове којих нема и који нису на позитивни листи не оверавају се рецепти а процедура овере рецепата је компликована.

Сарадња са ВМЦ Нови Београд и ГА Бежанија је традиционално квалитетна и добра. Војна хитна помоћ је много боље организована и нема примедби на њен рад.

Из Фонда за социјалну и хуманитарну помоћ војним пензионерима у 2015. години новчану помоћ је затражило 34 члана наше ОпОр, а услове је испуњавало 30 (четири су одбијена) и њима је додељена помоћ у укупној вредности 902.000 динара (од 15.000 до 35.000 динара). У 2016. години поднето је 11 захтева и сви су позитивно решени, додељена је укупна новчана помоћ у износу од 318.000 динара (од 12.000 до 43.000 динара).

УВПС је надлежним органима ВС у протеклом периоду више пута указивало да се са динамиком обезбеђења и начином

расподеле станова стамбено питање КВП не може решити у блиској будућности.

Чланови месних одбора, председници МОд и чланови ОпОд су и током 2015. године посећивали обележје и усамљене чланове УВПС. Старији чланови су неизмерно захвални да се неко из УВПС сетио да их обиђе и информише о актуелним збивањима.

Чланови Удружења су учествовали у обележавању значајних догађаја из националне наше историје. Полагањем цвећа на споменик жртвама агресије НАТО-а 24. марта обележено је сећање на тај догађај и одата почаст жртвама. Заједно са УБНОР Нови Београд обележени су значајни датуми из историје: 70 година од пробоја Сремског фронта (у Адашевцима),

12.априла; Дан победе - 70 година од победе над фашизмом, 9.маја; Дан борца и Дан устанка Србије (4. јул и 7.јул); Дан ослобођења Београда 20.октобра и други.

Сарадња са сродним удружењима

У организацији Удружења потомака ратника ослободилачких ратова од 1912.-1918.године чланови УВП прошли су путем Српске војске

преко Албаније 1915.године. У првом обележавању новопроглашеног Дана ветерана - 4.новембра учествовали су и новобеоградски чланови.

Све месне организације и ОпОд су у 2015.години свечаним седницама обележили дане формирања МОр, годишње Скупштине МОр и успешан рад у 2015.години. Сарадња са ОпОр СУБНОР Нови Београд је квалитетна и обострано корисна. Део чланова УВПС су и чланови СУБНОР-а, што тој сарадњи даје још већи квалитет и значај.

Са ОпОр Савеза пензионера Србије Нови Београд, чији је председник Павле Луцић још више је унапређена сарадња. Захваљујући његовој упорности и ангажовању реновиран је Клуб пензионера Новог Београда у Тошином бунару. Сарадња ће се проширити и на организовање спортских такмичења, излета и других акција од обостраног интереса.

Делегате и госте је поздравио председник СУБНОР-а Нови Београд Миладин Шекарић. Делегат Милета Ристић се заложио да се пажња УВПС још више усмери ка социјалном статусу пензионисаних подофицира и да се предузму потребне мере како би се променила стамбена ситуација.

Радомир Јовићевић је начинио својеврсно упоређење времена када је Удружење формирано са данашњом ситуацијом.

Делегати су једногласно усвојили понуђене материјале и закључке, а и План рада у наредних 12 месеци.

З. П. – Д. Д.

Припреме за обележавање 23-годишњице УВПС

МОБИЛИЗАЦИЈА СВИХ СНАГА И РЕСУРСА

Традиционално обележавање Дана војних пензионера неће изгубити на сјају ни ове године. Према неким наговештајима може се догодити да овогодишње свечаности превазиђу оне одржане прошле године у Врању.

Чланови Градског одбора УВП у Сомбору већ више од месец дана раде на организацији сусрета војних пензионера. Осим припрема у оквирима Удружења, успостављени су контакти са одговарајућим институцијама у Сомбору, како би се на благовремено планирале и увезале активности. У Сомбору је недавно боравио и председник УВПС Љубомир Драгањац који је посетио све

објекте где ће се одвијати активности предстојећих сусрета.

Свечаности ће бити одржане средином септембра. Првог дана биће одржана седница Главног одбора Скупштине УВПС. Другог дана ће се организовати посете Свечаној сали Скупштине општине Сомбор, Градском музеју и Галерији Коњовић, а централна свечаност, уз одговарајући културно-уметнички програм биће одржана у Народном позоришту. Уследиће дружење војних пензионера из свих крајева Србије и колега из иностранства у Дому ученика.

Као и прошле године, планира се да на свечаност буду позване одговарајуће делегације из Бугарске, Румуније, Мађарске, Македоније, Црне Горе и Републике Српске.

У УВПС већ су мобилисане све снаге и ресурси, како би у сарадњи са Министарством одбране и Скупштином општине Сомбор свечаности биле организоване на захтеваном нивоу и у доброј организацији.

З. П.

У Градском одбору УВП Сомбор ових дана изузетно је живо јер им предстоје бројне обавезе

За коринике Амбуланте „Бањица”

ЛАБОРАТОРИЈА ПОНОВО НА ВМА

После обраћања корисника здравствених услуга у Амбуланти „Бањица” Удружењу војних пензионера Србије и захтева који је Удружење упутило Управи за војно здравство МО, из те управе стигао је одговор следеће садржине:

„Поступајући по вашем акту у вези

са приговором професионалних и пензионисаних припадника Војске Србије и чланове њихових породица који су до поновног отварања Амбуланте „Бањица”, лабораторијске услуге са упутом изабраног лекара користили лабораторијске услуге ВМА, обавештавамо вас да је Управа за војно здравство МО регулисала да Војномедицинска академија настави са радом на пружању лабораторијских услуга професионалним и пензионисаним припадницима Војске Србије и члановима њихових породица који имају отворен здравствени картон у Амбуланти „Бањица”, ВМЦ „Славија” ЦВМУ – Београд.

Вансудско поравнање са РФ ПИО

ДУГ РЕШИЛО 33.440 ПЕНЗИОНЕРА

Председник Удружења војних Србије Љубомир Драгањац упутио је РФ ПИО захтев за достављање података о томе колико је корисника војне пензије наплатило дуг путем поравнања и колики је износ средстава за те намене исплаћено током 2015. године. Такође су тражени подаци о броју корисника војне пензије који су поднели захтеве за вансудско поравнање од 1. 1. 2016. године и пресек износа исплаћених средстава током у 2016. године.

Из РФ ПИО стигао је одговор који је потписао Иван Мимић, директор сектора у којој институцији следеће садржине:

– од почетка потписивања уговора о вансудском поравнању (крајем 2015. године), закључно са 27. мајем 2016. године потписано је 33.440 уговора о вансудском поравнању, на основу којих су извршене исплате у укупном износу од 6.116.919.650,83 динара.”

Свечаност посвећена генералу Лазаревићу

ПОЧАСТ РАТНОМ КОМАНДАНТУ

Удружење ствараоца Ниша „Цар Константин” у сарадњи са Удружењем војних пензионера Србије, градске организације Ниш, Градском организацијом РВС, Градском организацијом СУБНОР-а, промовисало је

генерал-пуковника у пензији Владимира Лазаревић, за почасног члана.

Образлажући ову одлуку, председник Удружења Новица Ранђеловић је истакао да је генерал Лазаревић промовисан као частан, поштен, искрен и стручан стваралац, који је бранио част државе и војске у најтежим тренуцима наше историје, пре и за време бомбардовања 1999. године.

Пре уручења признања приказан је снимак са дочека генерала Лазаревића у Нишу, након повратка из Хага, где је издржао више од две трећине казне од 14 година затвора, којом је осуђен од Хашког трибунала, за дело које није учинио.

О животном путу генерала Лазаревића говорио је његов ратни саборац генерал у пензији Мирко Старчевић.

Примајући признање, генерал Лазаревић је истакао: „Ово признање није само моје. Оно је додељено свим припадницима Приштинског корпуса, који су животима, „на бајонет” пре 17 година бранили Космет. Јунаштво припадника Приштинског корпуса 1999. године је исписано чашћу, а нажалост и животима”.

З. Јашовић

Посета Удружења ветерана војнообавештајне службе ВОА

СУСРЕТ ГЕНЕРАЦИЈА

На основу Плана сарадње Министарства одбране Р. Србије и Војске Србије са удружењима у 2016. години, Војнообавештајну агенцију (ВОА) 17. јуна посетила је делегација Удружења ветерана војнообавештајне службе.

Током посете делегацији Удружења ветерана војнообавештајне службе је представљен Ситуациони центар, где су им приказане активности на праћењу безбедносне ситуације у мировним операцијама у којима су ангажовани припадници Војске Србије. Указано им је и на место и улогу ВОА у обавештајном обезбеђењу наших припадника приликом учешћа у мировним мисијама и реализацији друге мисије Војске Србије.

Посебан акценат дат је приказу стања у мисијама у Либану и Централноафричкој републици, где је ангажован највећи број припадника, са прегледом актуелних безбедносних ризика и претњи.

Директор ВОА бригадни генерал Славољуб Дабић изразио је задовољство посетом и обавестио чланове делегације о задацима које реализује Војнообавештајна агенција. У жељи да ова посета прерасте у традицију, у Војнообавештајну агенцију су добродошли „сви они који раде на добробити Р. Србије, Министарства одбране и Војске Ср-

Са седнице Градског одбора УВП Ниша

НАСТАВИТИ УСПЕШНО ДО ЦИЉЕВА

Градски одбор УВПС Ниш, одржао је 17. седницу на којој су анализирани постигнути резултати и одређене смернице и задаци за даљи рад.

Председник Гр.Од. мр Милутин Пантелић обавестио је чланове о годишњој скупштини нишке организације, коју је руководство УВПС оценило одличном оценом и похвалило Градску организацију за постигнуте резултате.

Председник је такође упознао чланове о одржаној Скупштини УВПС у Београду, за коју је речено да је била успешна и добро организована. Том скупу су присуствовали и делегати из Ниша. Доктор Витомир Панчић био је запажен по дискусији о проблемима у здравству, а Јорданка Нечовски је била члан Радног преседништва.

Потпредседник Гр.Орг. Зоран Јашовић је обавестио је чланове Гр.Од. о проблемима у вођењу парничног поступка и вансудском поравнању са Фондом ПИО, за непризнати период од стране суда због застарелости. Нагласио је да многе судије „развлаче“ рочишта, што може довести до тога да се поступци не заврше до 31. 12. 2016. године, до када се може закључити уговор о вансудском поравнању, па ће се, највероватније посредством Главног одбора, водити борба за продужетак рока за поравнање.

У вези са реализацијом излета догодила се стара прича да се чланови не јављају у довољном броју, па се маорају активирати све месне организације да би се попунио аутобус.

Чланови Гр.Од. УВП Ниш су донели одлуку да на следећој седници Главног одбора захтева да се поново покрене иницијатива за враћање војних пензионера под јурисдикцију Министарства одбране, то јест у Фонд СОВО, као што је решење које је на снази у највећем броју европских земаља.

Поново су се појавиле амбиције да се уруши Војна болница у Нишу, а колају и приче и да се то чини са ВМА, па ће војни пензионери поново покренути одбрамбене механизме да се не крње те својеврсне здравствене светиње. Нишка Војна болница најстарија је здравствена установа у Србији и њено укидање био би атак на историју, што се несме дозволити.

Градски одбор УВПС Ниш је закључио да су досадашњи плански задаци успешно извршени и да у раду треба наставити истим темпом.

З. Ј.

Милутин Пантелић и Зоран Јашовић

Додела социјалнеи хуманитарне помоћи у мају 2016. године

ПОТПОРА ПРЕД ГОДИШЊЕ ОДМОРЕ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници оджаној 7. јуна 2016. године, размотрио захтеве достављене у мају 2016. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуку додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Ђуприја СМ: 29.000,00 - по члану 8.101,31 динара,

ОпОр Нови Сад ММ: 39.000,00 - по члану 7.534,13 динара,

ОпОр Прокупље МН: 33.000,00 - по члану 7.790,15 динара,

ОпОр Ниш АН: 33.000,00 - по члану 10.357,34 динара,

ОпОр Ниш МС: 29.000,00 - по члану 9.230,92 динара,

ОпОр Ниш БД: 33.000,00 - по члану 9.779,04 динара,

ОпОр Обреновац ЦМ: 29.000,00 - по члану 11.425,30 динара,

ОпОр Крушевац ОБ: 36.000,00 - по члану 5.910,94 динара,

ОпОр Крушевац ЉМ: 33.000,00 - по члану 6.812,45 динара,

ОпОр Ваљево МА: 33.000,00 - по члану 8.101,31 динара,

ОпОр Нови Београд КМ: 36.000,00 - по члану 6.650,66 динара,

ОпОр Раковица КЉ: 29.000,00 - по члану 11.359,81 динара,

ОпОр Ниш МС: 33.000,00 - по члану 10.573,00 динара,

ОпОр Краљево КС: 36.000,00 - по члану 9.083,63 динара,

ОпОр Прокупље РБ: 29.000,00 - по члану 11.077,34 динара,

ОпОр Прокупље РР: 29.000,00 - по члану 7.698,91 динара,

ОпОр Пирот СМ: 29.000,00 - по члану 8.101,31 динара,

ОпОр Крагујевац ГМ: 33.000,00 - по члану 8.809,19 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Суботица ЛМ: 15.000,00 - по члану 23.437,52 динара

ОпОр Нови Београд МЉ: 20.000,00 - по члану 16.220,84 динара,

ОпОр Крагујевац ЖМ: 15.000,00 - по члану 19.987,64 динара,

В) На основу члана 5. а у вези са чланом

4. став 2. Правилника, ОпОр Панчево ПЛ: 15.000,00

Новчана средства су уплаћена на текући рачун 7. јуна 2016. Године

Извршни одбор ГО УВПС

Заједнички снимак за успомену

бије" нагласио је бригадни генерал Дабић.

На крају посете, председник Управног одбора Удружења, генерал-мајор у пензији Радослав Шкорић, захвалио се директору Војнообавештајне агенције на реализацији целокупног програма посете и пријатном боравку у објекту Агенције.

Поводом три године од оснивања Удружења ветерана војнообавештајне службе у Дому ВС у Београду, 25. јуна организован је сусрет негдашњих припадника на-

ше војске који су извршавали задатке везане за активности војнообавештајне службе.

Окупљеним ветеранима том приликом се обратио проф др Бранко Крга, генерал-пуковник у пензији и некадашњи начелник Генералштаба ВЈ, односно ВСЦГ. Он је колегама честитао Дан ветерана ВОВ и пожелео им добро здравље и животне успехе.

Дружење је настављено уз традиционални војнички пасуљ и евоцирање успомена на прохујале дане.

Догађаји у Југославији 1991. године

ФОРМИРАНЕ ГРУПЕ ЗА „ТИХЕ ЛИКВИДАЦИЈЕ“

Стварајући илегално оружане формације, врх хрватске државе је чинио све да за сецесионистичке намере придобије што већи број официра ЈНА, стручњака за поједине области. Да би се решили свих оних који би им могли засметати на путу разбијања СФРЈ и осамостаљивања убрзано су стварали специјалне јединице које су имале приоритетан задатак да ликвидирају противнике.

Звонимир Остојић, члан ХДЗ из Борова, отворио се пред органима безбедности да је испред месне организације ХДЗ био задужен за комплетну разраду система безбедности на територији Вуковара. У том циљу сачинио је картотеку интересантних лица и формирао обавештајну мрежу у појединим селима и радним организацијама на територији општине Вуковар. Упутства за формирање јединица вршена су по инструкцијама добијеним из Загреба које су на терен преносили Владимир Шекс, Иван Векић и Бранимир Главаш. Поред овога, Остојић је за Главаша изнео да је формирао групу од 17 лица за „тихе ликвидације“, коју предводи Бранко Руман, инспектор милиције из Осијека. Такву групу има и Томислав Мерчеп, председник месног одбора ХДЗ за Вуковар, који је наоружање и око 300 килограма експлозива добио од Главаша.

Ево дела његовог разговора са органима безбедности ЈНА:

- Ја сам рекао капетану прошли пут: Група за тиху ликвидацију има аутоматско наоружање. Од њих 17, седам или осам имају аутоматске пушке код себе, плус пиштоље.

- Да, а ко је старешина групе – пита га официр.

- Знате шта, њима Бранимир Главаш даје све смернице шта треба радити, а то су директно добили, као што сам вам рекао и прошли пут, од оног брадоње из Загреба, од Шекса.

- Од Шекса?

Ништа нису препуштали случају

- Да. Он је, како да кажем, најжешћи екстремиста од њих. А Бранимир је овдје и једнога дана када им буде сметао, биће склоњен, неће нико ни кихнути за њим.

- Добро, али ко је у тој групи од 17?

- Знате шта. Тај који руководи том групом, то је де факто мој човек. Схватате о чему се ради?

- Да, како да не, само ти настави – каже му официр.

- Нема проблема. Ја ћу бити слободан и ја ћу вам то рећи. Ради се конкретно о млађем инспектору у Другој станици јавне сигурности, овдје код „Сапоније“. О Бранку Руману.

- А ко је њега поставио на ту дужност?

- Бранимир Главаш. То је било уназад једно месец и по дана. Ради се конкретно

ПИШЕ:

**Александар
ВАСИЉЕВИЋ**
Генерал-потпуковник
у пензији

о људима који се знају већ 20 година, значи од најранијег детињства.

- Добро, какве је задатке Руману давао Главаш?

- Па, оквирно, треба видјети ко је лојалан овој власти а ко је апсолутно одбија. Значи, направити једну скалу. Он ће то направити пошто је већ дуго година овдје, позна свакога особно. Линијом аутоматизма су сви Хрвати сумњиви, а онда унутар тог хрватског круга направити једну скалу ко је какав. Прво, да се ови чланови СКЈ аутоматски одбацују, њима се не може веровати. Слична је шема и код војних лица...

Интересантно је да су, скоро истовремено, сличне активности ХДП открили и органи безбедности контраобавештајног детаשמана РВ и ПВО у Загребу на подручју Сиска, где Жељко Склепић, иначе евидентирани изгредник и националиста, формира илегалне групе за „тихе ликвидације“ и дели оружје поверљивим члановима ХДЗ у селима Лекеник, Туропоље и Врмоте.

Крајем 1990. године органи безбедности регистровани су више покушаја појединих чланова ХДЗ да заврбују неке старешине ЈНА хрватске националности. Интересантно је да су само у Карловцу откривена два таква покушаја иза којих су стајали генерал Шпегел и министар Бољковца. Први је такав покушај учињен преко пензионисаног пуковника Драге Фалице, помоћника министра одбране, према начелнику Инжињеријског школског центра ЈНА у Карловцу, генералу Јосипу Игњаци. Игњаци је то категорично одбио као и настојање Фалице да га убеди да се, макар на кратко и неконвенционално, састане са Шпегелом.

И Бољковца покушавао да придобије официре

Министар Бољковца се определио да своја удбашка искуства опроба према пу-

ковнику Желимиру Шкарецу, такође из Инжињеријског школског центра у Карловцу, који је важио за врсног стручњака у области експлозива и рушења. Са Шкарецом је договорио сусрет на својој викендици у Дугој Реси, баш уочи православног Божића, односно за време викенда. Органи безбедности загребачке контраобавештајне групе располагали су поузданим подацима о времену и месту контакта и определили су се да његову садржину и ток и тајно фоно документују. Мере су биле правовремено и добро организоване и по завршеном контакту и разлазу Бољковца и Шкареца, само је требало купити резултате и траке обрадити у транскрипт и депешу за Управу безбедности.

Преслушавамо тајни снимак који је одличног квалитета и не можемо се начудити наивности министра Бољковца који је сматрао да је довољно бити само Хрват да би се погазила официрска част и заклетваа и закорачило у издају. Без увода је почео свој срамни наступ:

- Видите, пуковниче – каже Бољковца – сада је последњи тренутак за размишљање и одлуку. Времена да се оклева више нема. Ми ћемо створити хрватску војску и зато ми хоћемо да имамо сваког поштењог Хрвата са нама. Ми ћемо нашу државу створити по сваку цену па и по цену крви, ако буде требало. Уверавам вас да Армија је, оваква каква је сада, више никада неће бити. Значи, промениће наредбодавца и доћи ће под јурисдикцију хрватске државе. Тко је нама вјеран, остаће са нама, а тко није...

Пуковник Шкарец не реагује, ћути и прати Бољковчеву тираду.

- Добро, господине пуковниче, да отворено разговарамо. Бићу врло директан. Човек код министра Шпегелја рекао нам је да у вас могу имати пуно повјерење. Идемо да се договоримо око послова, ако то Ви пихватате. Јесте ли Ви спремни и вољни да одржавамо повремене контакте, да будемо у курсу онога што се збива. Ако то прихватаете, онда можемо наставити контакте, ако треба доћи ће и генерал Шпегелја па да се договарамо. Потпуно ћемо вас заштити када долазите овде на контакте. То је број један, то је став и генерала Шпегелја и свих нас, да све држимо у највећој тајности. Ми имамо доста контаката са људима и до сада нам ништа није процурело. Ево, запишите нам број телефона, па ако имате нешто интересантно, ви нам можете то одмах јавити.

Шкарец је смирено саслушао министра а онда му је, на очигледно изненађење, полако одговорио:

Хапшење тројице припадника безбедности ЈНА

- Видите, министре, ја сам војник и то хоћу да будем и даље, армија је мој позив. У армији сам од своје петнаесте године и у њој сам добио сва ова признања која имам. Армија ми је омогућила да постанем човек, омогућила ми је да стекнем углед и реноме који имам. Ви морате да разумете мене, ја сам другачије одгајан и васпитан. Ја имам своју визију у коју верујем и зато ми немојте замерити - ја не могу све то да преломим и одједном постанем неко други.

Овакав став очигледно је изненадио Бољковца који се почео правдати да није

Осим сепаратистичког деловања на разбијању СФРЈ, у Хрватској је на сцени деведесетих година, а и данас, била рехабилитација усташтва

мислио ништа лоше и да је овај разговор само један „прелиминијум.“ Након овог контакта са министром Бољковцем, пуковник Шкарец се није дуго премишљао и оклевао да свом претпостављеном, генералу Јосипу Игњацу, пријави овај контакт и наступ Бољковца којег је, бар за сада, оставио без жељеног одговора.

У појачаном обезбеђењу боравка министра Бољковца на тајном контакту са пуковником ЈНА, органи МУП-а су на прилазима Карловцу ухапсили тројицу припадника загребачког КОГ-а који су били ангажовани на сасвим другом задатку. Приведени су у Републички МУП у Загреб под оптужбом да су пратили и намеравали да ликвидирају министра Бољковца, због чега сада чекају да министар стигне из Дуге Ресе јер је изразио жељу да лично испита своје „атентаторе“.

Вербални маневар хрватског министра

У Министарству, пристигли министар је побеснео када је сазнао да је један од „атентатора“, заставник Златко Шесток, Хрват по рођењу али Југословен по опредељењу. Готово да је дошло до њиховог међусобног физичког обрачуна, јер заставник није бирао речи које је упутио разјареном министру. Ипак, убрзо се све добро завршило када је по своје старешине дошао пуковник Вулановић, са којим је инцидент изглађен као неспоразум који неће помутити „добре“ односе МУП-а са војном службом.

Сутрадан, 7. јануара, генерали Колшек и Прашчевић позвали су министра Бољковца у Команду Загребачке војне области да протестују због ометања војних органа у вршењу службе и њиховог привођења у МУП Хрватске. Разговору је присуствовао и пуковник Келечевић.

Бољковцу су упућене оштре критике и озбиљно упозорење због непримереног понашања МУП-а Хрватске, те да се убудуће овакво понашање према припадницима ЈНА никако неће толерисати. Бољковац је био мек као душа. Одмах је почео да негира раније тврдње да су органи без-

бедности њега пратили па је, супротно свему ономе што је само дан раније радио и говорио, започео другачију причу:

—Ево, да разговарамо сасвим отворено, као људи, сасвим отворених карата. Ја ћу вам рећи да је нама ХДЗ у Славонији започео то наоружавање. Наоружали су се са пушкама. То вам говорим као пријатељ, не као министар него као човек који вас поштује. Молим вас, слушајте, да ти тамо сада носе оружје, па то је страшно. Ја због тога сада и не идем у Славонију, јер они прете и мени. Не идем ја тамо док они не буду у затвору. А један је од њих чак савезни посланик, мислим на Главаша. Други је Шекс који није ништа бољи, који је потпредседник Сабора и ја ту не могу ништа. Ја ћу вам рећи још једну истину, то је само за вас да знате. У полицију је стварно дошло свашта. Мени су дали два сарадника, једнога за јавну, дугог за државну сигурност. Ма, дали су ми једног лудог човека, он је за специјалце примио све криминалце који су на робији били. Да, да, ради се о Крмпотићу који је мене до недавно чекао осам дана у Влашкој да ме ликвидира, док сам био код неке моје родбине. То је стварно луд човек, он је индоктриниран да прави чуда, да прави зла. Ето, нека нам погине од таквих само један човек, па да дође до прогресије зла и ко зна докле би нас све то довело. Да ви знате, ја сам зато Перковића задужио да држи контакте са вама у армији, да вам каже да је ова наша кућа за вас отворена и дању и ноћу, да вам да све што вам треба. Молим вас, ма немојте ме више, ма у те специјалце је стварно дошла багра, то вам је једна банда. Ма, замислите, само што су дошли у школу, хоће да разбију Титову бисту. Ма, они су нама по Загору направили свашта, они су индоктринирали тамо 500.000 људи који су сада тамо против нас. Раде свашта, а када сам ја о томе извјештавао Туђмана и друге, они кажу — Ма, пусти, Јожа, они су ипак само Хрвати. Дакле, слушајте, проблеми су сада ту, пред нама и ја рачунам да ћемо заједно томе стати на пут.

Ето такав је Бољковац, слаткоречив и премазан свим бојама, којег нису без разлога називали „Мајком Терезом.“

Коначно, 9. јануара, Председништво СФРЈ донело је Наредбу о расформирању свих нелегално формираних оружаних састава на територији СФРЈ и враћању њихове опреме и наоружања најближим јединицама ЈНА. Практично, Наредба има карактер аболитије за оне који су илегално поседовали наоружање, уколико га врате у одређеном року. Дакле, да би се спречиле илегалне паравојне активности и уједно обезбедило мирно спровођење започетих демократских процеса и реформи у земљи, пружена је могућност да се све реши мирним путем и без репресивних мера према онима који су прекршили постојеће позитивне прописе и законе.

Међутим, према нашим поузданим сањацима, добијеним од више добро обавештених извора, у Хрватској је, непосредно након проваљивања садржаја Иформације ССНО од стране Стипе Месића, по хитном поступку отштампано 55.000 службених легитимација за резервни састав МУП-а, које су подељене по терену. Информације о овом својеврсном маневру биле су нам познате још у децембру прошле године и достављене не само најодговорнијим старешинама у ССНО већ и Председништву СФРЈ.

Шпегел склања породицу свога сина

Након објављивања Наредбе Председништва СФРЈ, легитимације резервног састава МУП-а и даље се деле наоружаним лицима, прилазним путевима војним објектима постављају се јаки наоружани резервни сатави МУП-а који треба да спрече оне који би оружје да ипак врате у касарне.

Процењујући ситуацију у којем правцу би се могло понашати хрватско руководство да би негирало илегално паравојно организовање линијом ХДЗ, генерал Кадијевић донео је одлуку да Управа безбедности припреми део фоно, телевизијске и друге материјалне документације коју ће доставити Политичкој управи ССНО, ради снимања документарног филма о илегалном наоружавању и паравојном организовању у Хрватској. Филм је требало да има функцију додатног притиска на хрватско руководство, уколико буде негирало да је наоружавање ишло линијом ХДЗ и да су ти наоружани састави планирали нападе на јединице и старешине ЈНА, како би на силном сецесијом започели процес разбијања јединствене Југославије.

Органи безбедности на терену запажају ужурбаност и нервозу код месних органа МУП-а и локалних челника ХДЗ који одбијају иницијативу да своје наоружане саставе и примљено оружје региструју у полицијским станицама као резервни састав МУП. Унервозио се и генерал Шпегел, који је Ђури Дечаку прнео поруку да ће ЈНА сигурно, негде између 19. и 25. јануара, почети са спровођењем Наредбе Председништва о расформирању, тако да ће јединице тада сигурно кренути из касарни. Због тога, у том интервалу треба да из Вировитице пребаце на неко безбедно место у Старом Градцу Шпегеловог сина са породицом, да у метежу који ће настати не би страдали.

Петооктобарски догађаји из војног угла

ДАН КАДА ЈЕ ГОРЕО ДОМ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Било је очигледно да је у руководству Министарства унутрашњих послова дошло до подела, да министар, лојалан председнику, добија лажне информације од оних који нису пошто-пото желели само смену власти већ да се у ту катастрофу увуче Војска а да се они на тај начин, пред народом, „оперу“ и оправдају своје поступке.

ПИШУ: генерал-пуковник у пензији
Миодраг СИМИЋ
Генерал-потпуковник у пензији
Стаменко НИКОЛИЋ

Начелник Генералшаба прихвата предлог и наставља: „Ја ћу телефоном издати наређење команданту Београдског корпуса, како би добили на времену, а Ви као оперативац припремите телеграм“.

Око 16.00 ч. зове председник и каже: „Генерале, док се Ви спремате, Скупштина већ гори, а ускоро ће и Радио телевизија Србије. Јесу ли јединице на улицама“?

„Господине председниче, ја сам издао наређење, али се то сада спроводи по дубини. Нисмо криви што Министарство унутрашњих послова није могло или није хтелo све то да спречи, а јуче су могли и тврдили да ће то спречити и да им није потребна помоћ Војске“.

Председник без речи спусти слушалицу. Закључујемо да је изузетно љут.

Покрет тенковске чете

У даљем, све до касних вечерњих часова, ситуација се одвија онако како су то чепници Демократске опозиције Србије и руководници те групације испланирали, па чак и хаотичније. Поред зграде Скупштине пале и зграду Радио телевизије Србије, заузимају Студио „В“. Без отпора, заузимају и станицу полиције у улици Мајке Јевросиме. Припремају студио на Кошутњаку да преузме програм од Радио телевизије Србије и коначно око 21.00 ч. почиње са емитовањем програма нова Радио телевизија Србије.

Све то успевају да ураде не под борбом већ уз подршку снага Министарства унутрашњих послова, Државне безбедности и елитне Јединице за специјалне операције (ЈСО). Управо оних који су били, сагласно Уставу и закону дужни то да спрече. Али њиховим вођама било је лакше да се правдају председнику да су немоћни и да немају довољно снага. Зато су непрекидно вршили, преко председника, притисак на начелника Генералштаба да војска изађе на улице и преузме ствар у своје руке, да би противставном радњом била проглашена узрочником грађанског рата.

У касним поподневним часовима, тенковска чета из Наставног центра Бубањ Поток

маршује ка својој касарни. Чује се бука тенкова авалским путем. У Јајинцима, група грађана, од контејнера за смеће и других предмета, постављају барикаде. Тенкови, без заустављања, руше те барикаде и неометано настављају ка касарни 4. јул и улазе у састав своје јединице.

Док је чета маршевала, имали смо непоуздану информацију да је у руководству Демократске опозиције Србије дошло до извесне нервозе због покрета те тенковске чете, али се то не одражава на масу демонстраната у смислу смањења интензитета дивљања.

Нешто после 20.00 ч. зове председник и саопштава: „Врше се припреме и ускоро треба да почне са радом нова Радио телевизија Србије из студија на Кошутњаку. То треба у току ноћи да се заузме и спречи њен рад“ и спусти слушалицу.

Динкић са калашњиковим у Народној банци

Међусобно коментаришемо, како он има тачне информације са терена што се тиче демонстраната и њихових намера. Наиме, сумњамо да му се реферише о правом стању о снагама Министарства унутрашњих послова и Државне безбедности. Јер да је знао не би сигурно тражио да Војска заузме телевизијски студио на Кошутњаку, чију су одбрану током вечери добровољно или на „силу“ организовале јединице Министарства унутрашњих послова. Ово вероватно као помоћ демонстрантима. Поставља се основно питање, због чега му они који су га и обавештавали нису саопштили и тај податак.

Било је очигледно да је у руководству Министарства унутрашњих послова дошло до подела, да министар, лојалан председнику, добија лажне информације од оних који нису пошто-пото желели само смену власти већ да се у ту катастрофу увуче Војска а да се они на тај начин, пред народом, оперу и оправдају своје поступке. Јер забога, то ми нисмо учинили то је урадила Војска, позната матрица из догађаја на Косову и Метохији 1998. и 1999. Тада су они, руководство снага Министарства унутрашњих послова, за време одбране од агресије НАТО-а одбили наредбу председника, као врховног команданта, да се ставе под команду Војске, како је то Законом о одбрани и Законом о Војсци прописано. Због тога је било двовлашће у јединственој зони борбених дејстава,

У Генералштабу ВЈ настављено је са поштом праћењем догађаја и покушаја да се војска уплете у оно за шта је надлежна полиција.

Ваљда и полиција има хладно и ватрено оружје, па чиме је материјализована та „жесточка борба“ Министарства унутрашњих послова са демонстрантима? Војску зову да гази и убија свој народ да и буде окривљена за изазивање грађанског рата у Србији, а они (МУП) ће пред народом и историјом бити невини.

Искључиво њиховим намерама или неспособностима створена је критична маса, а јуче смо напоменули председнику могућност да ће доћи до овакве ситуације и да се сада тако нешто и догодило.

Не знам докле би смо тако постављали супозиције и тражили одговоре да нас телефон, око 15.40 часова, не прекиде. Зове председник: „Генерале, да ли је Војска изашла и шта више чекате. Министарство унутрашњих послова није одбранило Скупштину. Хулигани су ушли у Скупштину, руше, пале, краду а Ви се још спремате.“

„Господине председниче, нисмо још изашли“, одговара начелник Генералштаба и наставља: „Ужурбано бирамо људство и средства која ћемо употребити“. Ово није класична употреба војске против непријатеља, када сваки патриота са поносом иде да ватром уништи непријатеља. Исто тако није класична демонстрација силе када се заведени демонстранти уплаше и разбеже. Овде се ради о индоктринираним и страним капиталом добро плаћеним људима са великим бројем алкохолисаних људи, део њих је под дејством дроге. Охрабрени подстицајним средствима они ће и сигурно јуришати на наше снаге. У нашим редовима можда неко има рођака, родитеље, пријатеље, па је питање како ће они реаговати. Неће ли можда бити и предаје демонстрантима. Шта и како тада реаговати, хоћемо ли пуцати из чега и у кога. Хоће ли нам неко опростити могуће жртве или нас строго казнити. Због свега тога, припремама и одабиру људства прилазимо темељито, а све то тражи време“.

Ситуација се из часа у час компликује

„Ма генерале“, прекида га председник, „Реци ти мени, хоћеш ли или нећеш изаћи и ништа више.“

„Ускоро ћу господине председниче“, одговори начелник Генералштаба.

Ситуација се компликује, коментаришемо ми међусобно. Маневарски простор се све више смањује за доношење одлуке. У том тренутку генерал Симић, предлаже начелнику Генералштаба да донесе наређење о повратку једне тенковске чете из наставног центра Бубањ Поток, где је изводио обуку и прикључи матичној јединици у касарну 4. јул у Београду. При томе изнео је и разлоге за такво наређење. 1) тамо су млади војници на обуци и у случају напада на наставни центар тешко се могу одбранити без додатних снага и 2) покрет и тутњава тенкова био би брзо уочен од стране демонстраната и снага јавне и државне безбедности, који и врше притисак на председника да се војска што пре ангажује. Демонстранти би схватили да војска коначно излази спремна за обрачун, можда би настала и пометња код њих, па би одустали од даљих намера, и што би утицало на председника да смањи даљи притисак на начелника Генералштаба.

а ако је дошло до злочина, свакако би се говорило да је то починила Војска а не Министарство унутрашњих послова.

Настављамо са праћењем и анализом протеклих и предвиђањем могућих догађаја и њихов даљи развој. Стижу вести да је руководство Демократске опозиције Србије у делиријуму одушевљења због неочекивано лаког успеха. Појединци заговарају брже и још оштрије акције у правцу потпуног пораза свих „Милошевићевих“ снага.

Формирају кризне штабове за преузимање важних државних институција. Народну банку уз помоћ калашњикова, без пописа и записника, преузима Млађан Динкић.

Војска предузима потребне мере

На делу је почетак великог хаоса, незаконо, са несалгедивим последицама. После свестране анализе и процене, закључујемо:

1. Снаге Демократске опозиције Србије, посебно страни ментор, који је све ово организовао, плаћао и руководио, опијене су „победом“. На ове неће стати, већ ће још агресивније и безобзирније наставити са разбијањем свих институција система. Ово тим пре, што им помажу и снаге Министарства унутрашњих послова. То ће се посебно испојити према Војсци, јер како они кажу треба уклонити „Милошевићев“ војни врх. То ће чинити милом или силом, још јачом него до сада, јер су ојачани снагама Министарства унутрашњих послова. То значи да постоји реална опасност за напад на Генералштаб, за ликвидацију Војног врха и стављање целокупне Војске под своју команду;

2. Сходно таквом закључку, неопходно је хитно ојачати одбрану виталних војних објеката са тежиштем на гарнизону Београд, сагледати начин обезбеђења комплекса Генералштаба и по потреби предузети и додатне мере;

3. Све нападе на војне објекте, енергично свим средствима одбити а нападача разбијти и уништити;

4. У току сутрашњег дана, генерал Миодраг Симић, уз ангажовање минималног броја људи разрадиће план за разбијање и уништење јединица за специјалне операције и њихове логистичке базе, уколико они покушају напад на Генералштаб или било коју јединицу Војске, а готовост плана био је у 20,00 часова 6. октобра;

5. Командант 1. армије генерал Србољуб Трајковић ће у току ноћи извршити појачано обезбеђење границе на Дрини и спречити убацивање терористичких снага са простора Босне и Херцеговине.

У поподневним и вечерњим часовима,

КАКО ДО КЊИГЕ

Књига „Истина и заблуде о петом октобру 2000. године“, чије делове објављујемо у овом и наредним бројевима „Војног ветерана“ може се набавити путем телефона: 064 225 2013

Вандализам на делу: Дом Народне скупштине у пламену, када су заувек нестали многи вредни предмети

повремено су у Кабинет начелника Генералштаба долазили начелник Управе безбедности генерал Милан Ђаковић, начелник Обавештајне управе генерал Бранко Крга и министар одбране генерал Драгољуб Ојданић, који су у потпуности подржали закључке и ставове Генералштаба да се Војска не ангажује и не употребљава за разбијање демонстрација.

Одмах смо по приоритетима приступили изради неопходних наређења, јединицама послали телеграме а затим се усмерили на израду плана рада за сутрашњи дан. Због кратког времена и хитности задатка у изради Плана одбране, одступили смо од свих познатих метода разраде планова за употребу јединица.

Уручени задаци свакој јединици

Предложили смо, а начелник Генералштаба прихватио и одлуком озваничио нови „директан“ метод. Суштина је у томе што смо одредили јединицу за сваки објект на пада и официра из Генералштаба, који ће то као задатак начелника Генералштаба саопштити - уручити команданту јединице, присуствовати његовом командантском извештају закључно са четом-батеријом а затим изградити потребне заповести и официр из Генералштаба их доноси у Генералштаб до 15,00 ч.

У Генералштабу се све те заповести тимски и интердисциплинарно усаглашавају, по месту и времену за сваки објект и јединицу и уклапају у јединствено наређење-директиву начелника Генералштаба. То исти официр из Генералштаба враћа и уручује команданту јединице, као план борбене употребе те јединице.

Док је тим из Генералштаба све то анализирао и припремао остала документа командовања, команданти и командири вршили су неопходне припреме јединица за извршење задатака. План је рађен у највећем степену тајности, личним контактима и то само у одређеној просторији, без употребе средстава везе и уз полицијско обезбеђење.

По овако осмишљеном плану начелник Генералштаба је одређеним официрима око поноћи издао овлашћења за одлазак у

јединице, уручио им задатке које ће предати командантима јединица, који ће им послужити као основ за израду њихове заповести. Време поласка требало је да сами одреде имајући у виду шта све треба команданти да ураде и да они са њиховим документима буду поново у Генералштабу до 15.00 ч.

Овим су наше активности за тај дан завршене. Преостало је неколико часова одмора до почетка новог радног дана.

По много чему се може рећи да је ово био судбоносни дан. Пред одлазак на починак, аутори су извршили кратку рекапитулацију бурних догађаја и закључили:

Слободан Милошевић је целог дана био под притиском људи из окружења да мора употребити војску у разбијању демонстрација и заведе ред у држави. Ценимо да је он био потпуно свестан свих опасности и тешких последица такве своје одлуке и зато није наредио употребу војске.

Гардијска бригада није употребљена

Пошто је кроз комуникацију са начелником Генералштаба употребљавао погодбени начин (буди спреман, да ли си спреман, дали сте изашли и сл.), само потврђује то његово опредељење. Тиме је желео да ослаби притисак оних који су по сваку цену желели што бржи излазак војске на улицу.

Командовање не познаје погодбени начин, већ искључиво наредбодавцем, уз одређивање обавеза у писаном облику.

Уколико је заиста желео да Војска Југославије уђе у сукоб са демонстрантима, могао је то учинити ангажовањем Гардијске бригаде, која је била три пута јача и опремљенија од свих јединица Београдског гарнизона. Он то није учинио, а та јединица је била искључиво под његовом командом а не под командом начелника Генералштаба. То потврђује и генерал Павковић у Недељнику „Сведок“, од 14. децембра 2010.

Нормално је закључити да је Слободан Милошевић, као mudar државник, био потпуно свестан катастрофе коју та одлука носи.

Србија је данас једина држава бивше Југославије, поред Македоније, која је још увек мултинационална. С друге стране, у свим државама које је НАТО узео у протекторат (Хрватска, Босна и Херцеговина, Косово), изведено је готово потпуно етничко чишћење.

Колико су тачно медији извештавали о Југославији? Да ли су с правом представили НАТО рат као „хуманитарни“ рат? Да ли су велике силе имале тајне стратегије? Да ли су медији лагали ширећи ратну пропаганду?

Данас одговарамо на ова и многа друга питања која нико никада није смео да постави. Хајде да се подсетимо историје која би заправо требало да се налази у уџбеницима.

Да ли је рат почео 1991. године, отцепљивањем Словеније и Хрватске од Југославије?

Не баш. БНД (немачка ЦИА) је 1979. године послала тим тајних агената у Загреб с мисијом да подрже Фрању Туђмана, расисти који је активно промовисао етничку мржњу и чинио све што је могао да растури Југославију. Немачка је подржала и финансирала овог хрватског националисту и послала му оружје пред рат.

Берлин никад није признао постојање уједињене југословенске државе која се храбро опирала немачкој агресији за време оба светска рата. Циљ Немачке био је да растури Југославију на мање државе којима је лако могла доминирати, чиме би контролисала Балкан. Била јој је потребна економска зона којом може да извози немачке производе и чијим тржиштем може да доминира. Баварски министар унутрашњих послова је 1992. године изјавио: „Хелмут Кол је успео тамо где цар Гиљом и Хитлер нису успели“.

Да ли је Немачка намерно изазвала грађански рат?

Да. На почетку самита у Мастрихту 1991. године, немачки канцелар Кол је био једини који је желео да растури Југославију, изазивајући независност Словеније и Хрватске, што је било у потпуности против међународног закона и југословенског устава. Међутим, немачка сила је усадила буну свим својим партнерима, укључујући и Француску и Велику Британију.

Ипак, неки наводе да није Немачка била та која је све повела, пошто је она у то време била вазалска држава САД, више него што је то сада.

Немачка политика према Југославији је управо оно што је изазвало рат. Стручњаци су на то и упозорили. Зашто је настао грађански рат?

Првенствено, скоро свака бивша југословенска република била је мешавина различитих националности. Раздвајање територија је било једнако бесмислено као подела Париза или Лондона на етнички чисте округе.

Друго, помагањем неофашисти Туђману и муслиманском националисту Изетбеговићу (који је у младости сарађивао са Хитлером), постало је сигурно да ће настати паника међу важним српским мањинама у Хрватској и Босни и Херцеговини. Свака српска породица је изгубила бар једног свог члана у ужасном геноциду који су починили фашистички Хрвати и мусли-

Све лажи и подметања у вези са ратом и разбијањем СФРЈ

ВАШИНГТОН И БЕРЛИН ИЗАЗВАЛИ РАТ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Русија је била немоћна. Управо зато је Путин рекао да је распад СССР „највећа геополитичка трагедија 20. века“. Управо захваљујући распаду СССР је америчко царство успело да окупира већи део света, наводи Мишел Колон белгијски новинар и историчар, чији текст преносимо у целости.

Мишел Колон,
белгијски новинар и историчар
(Global Research)

мани, агенти нацистичке Немачке.

Само Титова Југославија је била способна да оствари мир, једнакост и братство. Међутим, Берлин, односно Вашингтон, није желео да трпи постојање ове „сувише левичарске“ државе.

Да ли су САД заиста биле „пасивне и незаинтересоване“ за време овог рата?

Ни у ком случају. Лорд Овен, посебни изасланик Европске уније у Босни и Херцеговини, написао је у својим мемоарима следеће: „Веома поштујем САД. Ипак, не одобравам дипломатију ове државе, која је од 1992. до 1995. беспотребно изазвала рат у Босни и Херцеговини“.

Који је био циљ тог рата? Док су Немци били заузети причама о контролисању Словеније, Хрватске, па на крају и Босне и Херцеговине, Вашингтон је притиснуо Изетбеговића, муслиманског националистичког лидера у Сарајеву: „Не потписуј никакве мировне уговоре које предлажу Европљани. Ми ћемо добити рат за вас“. Вашингтон је затим још две године продужио ужасну патњу народа Босне и Херцеговине.

На који начин је Вашингтон то учинио?

1) Елиминисањем свих предности које је Берлин задобио у стратешком региону Балкана.

2) Дељењем и слабљењем Европске уније.

3) Увођењем НАТО-а као континенталног европског полицијца.

4) Ономогућавањем Русији да приђе Медитеранском мору.

5) Увођењем свог војног и политичког вођства у све ратове који су се спремали.

Ипак, рат против Југославије је истовремено био и непроглашени рат против Европе. Након пада Берлинског зида, стратегија САД је била усмерена на обарање појаве нове европске суперсиле по сваку цену. Дакле, све што се радило, радило се

да би се Европа ослабила и војно и политички.

Да ли су Светска банка и ММФ помогли при уништењу Југославије?

Да. ММФ је у децембру 1989. године увео драконске услове Југославији, који су приморали либералног премијера Марковића да моли за помоћ Џорџа Буша старијег. Ова „помоћ“ је била усмерена на де-стабилизацију и банкрот свих већих државних предузећа. Светска банка је разорила банкарски систем, отпустивши 525.000 радника у једној години, а затим је наредила да се укину по два посла на свака три посла. Животни стандард је драматично опао.

Оваква политика и растућа учесталост отпуштања уз размештене раднике међу свим републикама, онемогућила је контролу Београда над финансирањем осталих република. Како би се извукли из овог нереда, лидери република су се ослонили на тактике поделе и национализам. Као и многи други ратови, овај рат је изазван спољом.

Рат против Југославије је био рат глобализације. Све веће западне силе су желеле да уклоне југословенски економски систем који су сматрале сувише левичарским: уз јак јавни сектор, важна друштвена права и толеранцију на мултинационалност.

Да ли су медији погрешно представили Туђмана и Изетбеговића?

Да. Хипернационалистички хрватски и муслимански лидер су презентовани као жртве, као велике антирасистичке демократе. Њихова прошлост је прави показатељ какви су они били у ствари:

Када је ступио на власт, Фрањо Туђман је изјавио: „Срећан сам што моја жена није Јеврејка или Српкиња“. Он је убрзо преименовао све улице које су носиле имена антифашистичких партизана, повратио новац и заставу старог геноцидалног фашистичког режима и променио Устав како би истерао Србе из Хрватске.

Подсећа ли вас то на извесну особу која је сада на челу Украјине?

За време своје изборне кампање 1990. године, Изетбеговић је преобличио своју „Исламску декларацију“: „Не може посто-

Припадници ЈНА на задатку 1991. године

јати мир нити братство између исламске религије и оних друштвених и политичких институција које нису исламске". Он је поставио корумпирани режим, вођен мафијом, који је опстајао захваљујући црном тржишту и крађи новца из међународних фондова. Он је позвао исламске плаћенике из Ал Каиде, уз благослов Вашингтона, да му помогну.

Када је почео рат, све три стране су починиле озбиљне злочине, али скривањем историје, читава ситуација је постала неразумљива.

Да ли су медији крили суштинску историју и географију Босне и Херцеговине?

Да. Људи су веровали да су Срби агресори и да су напали Босну и Херцеговину. У ствари, три групе су живеле у Босни и Херцеговини дуго пре тога: муслимани (43%), Срби (31%) и Хрвати (17%). Не смејемо заборавити да је око 7% Југословена рођено у мешаним браковима.

Подела Босне и Херцеговине по групама, као што је ЕУ то учинила, била је потпуно апсурдна и опасна. Босна и Херцеговина се није могла поделити без грађанског рата.

У ствари, Срби у Босни и Херцеговини се нису борили ради окупације територија „оних других“, већ како би спасили своју земљу. Овај грађански рат је такође изазван од стране спољних великих сила.

Да ли је тачно рећи да су Срби били агресори, а Хрвати и муслимани жртве?

Наравно да не. Тврдња белгијског генерала Брикмонта, задуженог за команду над снагама УН у Босни и Херцеговини од јула 1993. године до јануара 1994. године, била је на месту: „Влада потпуна дезинформисаност. Телевизији је потребан жртвени јарац. Тренутно влада једногласност око осуђивања Срба, а то ни на који начин не олакшава проналажење решења. Мислим да проблеми бивше Југосла-

вије и Босне и Херцеговине не могу да се посматрају само из антисрпског угла. Једном приликом смо објавили информацију о масакру који је хрватска војска починила ратујући против муслимана, а амерички новинар нам је рекао: „Ако будете објављивали такве информације, америчка јавност ништа неће разумети“.

Дакле, није поента у негирању злочина које је починила српска војска. Идеологија босанско-српског лидера Караџића је прилично десничарска. Међутим, након распада Југославије, одређене криминалне и политичке снаге сваке од страна, користиле су ратне методе како би дошле до територије и богатства. Све три стране, и хрватска и муслиманска и српска, починиле су озбиљне злочине. Муслимански националистички лидер Изетбеговић је нпр. у августу 1994. године напао муслимански регион Бихаћ, који је био под контролом Фикрета Абдића, а који се дистанцирао од Изетбеговића јер је желео да живи у хармонији са Србима и Хрватима. Шест америчких генерала је помогло Изетбеговићу у овој офанзиви.

У питању је класична ратна пропаганда у којој се демонизују сви они који су против мишљења САД.

Да ли је Србија започела програм етничког чишћења?

Не. Ако неко стварно мисли да је „диктатор Милошевић“ покренуо програм етничког чишћења, он мора признати да тај програм и није био баш ефективан. До данас данашњег још увек важи правило да сваки пети становник Србије није Србин. У Београду постоји мноштво мањина које без проблема живе у заједништву: муслимани, Роми, Албанци, Македонци, Турци, Мађари, Горанци итд.

Управо супротно тврдњама, Србија је данас једина држава бивше Југославије, поред Македоније, која је још увек мултинационална. С друге стране, у свим државама које је НАТО узео у протекторат (Хр-

ватска, Босна и Херцеговина, Косово), изведено је готово потпуно етничко чишћење.

Милошевић није подржавао неумереност српских бораца у Босни и Херцеговини. Србија је чак увела и ембарго против Караџића. Међутим, део српске јавности је у великој мери био под утицајем расног национализма као последица изазивања грађанског рата од стране Немачке.

Да ли су медији тачно извештавали о Сребреници?

Не. Прво, када је у питању осуђивање ужасних злочина, медији нису пренели праву истину, користећи реч „геноцид“ за описивање смрти неколико жртава страдалих у борби уз преувеличавање бројки. Истрага је открила да су многе „жртве“ овог „геноцида“ пар месеци касније гласале на изборима или учествовале у другим биткама Изетбеговићеве војске.

Ове информације су и даље прикривене и нејасне.

Друго, зашто су медији ћутали о догађајима који су били кључни за разумевање ове драме? Овај регион је првобитно био насељен и Србима и муслиманима. Срби су 1993. године протерани у акцији етничког чишћења које је спровела муслиманска националистичка војска Изетбеговића. Француски генерал Моријон, који је командовао снагама УН у том региону рекао је: „На православно бадње вече у јануару 1993. године, Насер Орић је започео рацију над српским селима... Одсецане су главе и почињени ужасни масакри у српским селима“. Жеља за осветом не оправдава злочине који су касније почињени. Али зашто су злочини муслимана систематски прикривани?

Треће, Сребреница је коришћена као уточиште Изетбеговићеве војске, где су се снаге регруписавале. Интересантно је да се Орићева војска повукла из Сребренице само недељу дана пре масакра. Француски генерал Германос је рекао: „Орић је изјавио да су напустили Сребреницу зато што је Изетбеговић наредио да Сребреница мора да падне“.

Зашто је Сребреница морала да падне? Важно је поменути извештај УН који је написао Кофи Анан годину и по дана пре напада на Сребреницу: „Изетбеговићу је речено да је интервенција НАТО-а у Босни и Херцеговини могућа, али само у случају да Срби нападу Сребреницу и убију бар 5.000 људи“. Масакр је предвиђен годину и по дана пре него што се заправо десио!

Генерал Моријон је навео да је генерал Младић упао у замку у Сребреници.

Да ли су Срби први почели да убијају?

Не. Словенска полиција је 28. јуна 1991. године убила барем двојицу ненаоружаних војника војске Југославије, који су се предали у Холмecu, гарнизону на аустријској граници. То су и навеле словеначке новине Словенске Новице. Такође се зна да су три војника војске Југославије убије-

на у гарнизону на италијанској граници када су покушавала да се предају.

Да ли је позната слика

„концентрационих логора“ лажна?

Да. На слици коју су направили Бернард Кушнер и Медецинс ду Монде, приказани су извесни „затвореници“ који се налазе иза бодљикаве жице. Једном од њих су се јако провидела ребра. Кушнер је поред слике налепио фотографију осматрачнице у Аушвицу и навео коментар „масовно истребљење“. Порука је требало да гласи „Срби су нацисти“. Он је тако подржао кампању демонизације коју су покренуле САД.

Помало је тешко поверовати у ово ако узмемо у обзир да су Срби били антифашистички настројени за време Другог светског рата и да се прави геноцид над Србима одвио у Хрватској.

Триј је разјашњен када је локална телевизија објавила фотографију усликану у исто време на истом месту. Британска камера је тако постављена да услика бодљикаву жицу и људе који се налазе иза ње. У ствари, људи иза бодљикаве жице били су са спољашње стране и они су у ствари били бегунци из кампа који су покушавали да побегну од рата.

Постојали су логори у Босни и Херцеговини, али не ради истребљења, већ ради припремања размена затвореника. Тамо су прекршена многа људска права. Наводи се да је постојало шест хрватских логора, два српска и један муслимански логор.

Да ли су медији тачно извештавали о три велика масакра у Сарајеву?

Не. Западна јавност је три пута шокирана ужасним сликама: десетинама жртава разнесеним на комаде испред пекаре или на пијаци у Сарајеву. Наравно, Срби су одмах оптужени да су убили цивиле бомбардујући Сарајево.

Међутим, јавност никада није обавештена о резултатима истрага ван УН, нити о извештајима који су оптужили снаге председника Изетбеговића. Западни званичници су знали све о томе, али су важљиво крили информације. Тек касније је признато да су гранате на пијаци у Сарајеву испалили сами муслимани! Извршили су масакр над сопственим народом!

Чему овакве манипулације? Као што то обично бива, сваки масакр се догодио тачно пред неки важан састанак који оправдава мере Запада: увођење ембарга против Срба (1992.), НАТО бомбардовање (1994.), коначна офанзива (1995.). НАТО и Изетбеговић су примењивали суштинске принципе ратне пропаганде: оправдати офанзиву медијском лажи, „масакром“ који ће шокирати јавност.

Ево које се чињенице крију поводом опсаде Сарајева:

1) Срби су починили озбиљне злочине, али цивили који су желели да побегну из града били су спречени од стране Изетбеговићеве војске. Изетбеговићев циљ је био да максимално повећа броје клијената за своје црно тржиште, крадући међународни новац.

2) Било је веома важно да се о жртвама и агресорима створи црно-бела слика. Чињеница је да су Изетбеговићев снајперисти редовно убијали становнике српских сектора града без да је то ико поменуто.

3) Озбиљни злочини су се догодили и у Мостару. Међутим, ту су се одвијале борбе између хрватских и муслиманских снага, које су већ навелико биле истерале Србе оданде.

Да ли је хрватска војска починила највеће етничко чишћење у овом рату?

Да. Око сто хиљада хрватских војника са 150 тенкова, 200 оклопних возила и жестоком артиљеријом, напало је 4. августа 1995. године српско становништво у Крајини. Више од 150.000 Срба је приморано да напусти овај регион иако су га насељавали вековима. Најгори злочини су почињени тада. Хрватске снаге су побиле старије људе који нису могли да беже и спалили 85 одсто напуштених кућа.

Клинтон је ову офанзиву назвао „корисном“. Његов секретар државе је изјавио: „Преузимање Крајине би могло да доведе до нове стратешке ситуације која би била погодна за нас“. Штавише, САД су саветовале Хрватску да изведе ту офанзиву и обучиле хрватски војску за то.

Да ли су САД користиле оружје са осиромашеним уранијумом у Босни и Херцеговини?

Да. На међународној конференцији организованој у Бриселу 2001. године, босански лекар је представио Босанца који је као и многи други оболео од атипичног и брзо-напредујућег рака.

Босански здравствени званичник је навео да је након бомбардовања Сарајева од стране америчких авиона 1995. године, српско становништво (које је касније протерано) показивало петоструки пораст оболелих од рака.

Да ли је рат против Југославије био једини „добар“ амерички рат?

Не. САД су покушале да убеди јавност да су водиле хуманитарни рат, бранећи по први пут муслимане. Међутим, управо су Вашингтон и Берлин изазвали рат. Разлог је био себични циљ економске колонизације Балкана.

Наравно, они су то успели да учине само зато што је Русија била немоћна. Управо зато је Путин рекао да је распад СССР „највећа геополитичка трагедија 20. века“. Управо захваљујући распаду СССР је америчко царство успело да окупира већи део света.

САД никад нису водиле хуманитарни рат. Нису они били никакви спасиоци у рату против Југославије, већ агресори. Не могу САД бити пријатељ муслимана на Балкану, а истовремено и непријатељ муслимана у Палестини и Ираку.

Овај најопаснији непријатељ на свету прети Сирији, Ирану, Северној Кореји, Куби, па чак и Кини. Њихова ратна стратегија нема други циљ до да успостави неправедни економски поредак, да доминира и да експлоатише сваку државу на земљи.

Управо зато је важно разоткрити праву истину о агресорском рату у Југославији.

Одговори које смо вам овде представили су резултат дугогодишњих и детаљних истраживања. Желимо да вам покажемо да је могуће превазићи хипнозу медија који нас терају да поверујемо у оно што не може бити могуће.

Четири месеца после злочина у Паризу (13. новембра прошле године убили су 130 људи), трочлана хелија салафистичких терориста у Бриселу (22. марта ове године) поновила је злочин – убила је 31 особу и повредила 270 људи. У оба случаја, одговорност за поменуте терористичке нападе преузела је такозвана Исламска држава (ИД) и самоуверено запретила новим смртоносним нападима – саопштила је да је упутила 400 терориста да изводе смртоносне операције у Европи, на местима где се окупља велики број људи. Очекивано, присталице ИД „прославили“ су на Твитеру нападе и поново се јасно легитимисале поруком: „Брисел, ако настављате ваш рат против вере Алаха, онда је ово наш одговор“. Таквом тенденциозном и провокативном поруком настоје да обману јавност, односно створе утисак о томе да сви муслимани стоје иза починилаца злочина у Бриселу.

Нажалост, мора се констатовати да су терористи, успешно изведеном смртоносном операцијом у Бриселу, показали да су, упркос вишемесечним опсежним противтерористичким напорима француских и белгијских полицијаца и обавештајаца, очували своју оперативну способност. Наиме, попут сложене операције у Паризу (самоубилачки и класични напади), постигли су изненађење, што упозорава да имају задејствован (мобиран) спектабилан терористички контингент у белгијској (и европској) престоници, који је ван домаћаја обавештајнооперативних мера белгијских антитерористичких снага.

Неокрњена инфраструктура

Иза те „невидљивости“ несумњиво стоји квалитетна инфраструктура (салафистички идеолози који у јавним објектима пропагирају нужну примену физичког насиља против „неверника“ и систематски производе терористе, тајни становни, куће, превозна средства, јатаци и слично), која омогућава илегални боравак лица или легални боравак са лажним персоналним документима, као и противзаконити трансфер оружја. У стану из кога су терористи кренули на аеродром пронађено је 15 килограма експлозива, затим хемикалије, 150 литара ацетона, детонатори и велике количине експера спремих за самоубилачке појасеве.

Према мишљењу појединаца, дотична инфраструктура налази се, пре свега, у бриселском кварту Моленбек, одакле трећа и четврта генерација Арапа рођених у Белгији одлази да се бори за ИД, а преживели враћају у Белгију. На њен квалитет посебно указује чињеница да је обезбеђивала четворомесечно скривање организатору терористичких напада у Паризу Салаху Абделсламу, којег је белгијска полиција ухапсила 18. марта ове године. Будући да је приликом хапшења пружен оружани отпор полицији (Салах и још један терорист су лакше рањени), то указује о каквим је фанатизованим особама реч, које, како су показали терористички напади на аеродрому и метро станици, без ограничења крећу Бриселом.

Евидентно је да су вође терориста успе-

Неефикасна борба против исламског тероризма

СУОЧАВАЊЕ С РЕАЛНОШЋУ

За преломни тренутак у нужном унапређењу европске одбране од тероризма могу да буду узети терористички напади у Бриселу, а његову полазну основу могла би да представља реконструкција друштвеног процеса који је допринео томе да браћа Ибрахим и Халид ел Бакрауи изведу самоубилачке нападе у Бриселу

Пише
проф. др
Милан
Мијалковски

ли да темељно испланирају, организују и изведу поменуте нападе и, што је најважније, постигну психолошки циљ – да појачају страх цивила у европским престоницама нападима у Паризу прошле године (привремено се избегавају јавна окупљања, одлажу утакмице, грађани упозоравају да буду опрезни на сваком месту...). Забрињава то што је један од извођача напада на аеродрому успео да се безбедно повуче с места злочина. Стога, независно од тога колико ће се дуго скривати од потера полиције, та чињеница поново упозорава на недопустиву обавештајно-безбедносну супериорност терориста у односу на безбедносни систем Белгије и Европске уније, која, наравно, има значајну улогу у наведеним терористичким нападима.

У вези са синхронизованим терористичким нападима у Бриселу, у приличној мери забрињава загонетност реактивних мера и реторика европских званичника, које су скоро истоветне оним предузетим по-

сле злочина салафистичких терориста у Паризу прошле године. Укратко речено, оне одражавају следећи синтетизован утисак – или у довољној мери не познају салафисте, које иначе означавају терминима „исламисти“, „џихадисти“ и слично, или их, пак, добро познају, па избегавају да се суоче са суровом истином.

Претпоставићемо да не познају непријатеља (салафисте, салафије – покрет/учење у исламу који значи повратак „чистим“ коренима ислама, какав је постојао у време пророка Мухамеда и бори се за обнову калифата – заједничке државе свих муслимана, у којој би био на снази шеријат). На такво непознавање терориста указују изјаве попут: „Европа је у рату и потребна је мобилизација“, „Терористи су напали Белгију, али је Европа била мета“, „Сви трагају за разлозима који наводе људе да побију десетине невиних цивила и улију страх у западноевропским престоницама“, „У Белгији је уведен највиши степен безбедности“, „Знамо да заустављање једне (терористичке) ћелије друге гура у акцију“, „Учинићемо све да помогнемо пријатељу и савезнику Белгији да одговорне приведе правди“...

У рату са салафистима

Треба имати на уму општепознату, а ипак игнорисану чињеницу: Европа је у рату с перјаницом салафиста (терористичком Ал Каидом) од 23. фебруара 1998, ме-

ђутим, европска политичка елита не жели или не може да то схвати. Тог дана, у „Ал Кудс ал Араби“, арапском листу који излази у Лондону, објављен је текст/порука под насловом „Проглашење џихада против Јевреја и Крсташа од Светског исламског фронта“, који је потписао Осама бин Ладен (вођа Ал Каиде) и вођа салафистичко-терористичких група у Египту, Пакистану и Бангладешу. Заправо, објављен је рат „неверницима“, заснован на верским аргументима. Израз крсташа преузет је из историје и означава хришћанску војску која је у 11. веку дејствовала на територији источног Средоземља, коју су муслимани окупирали у 7. веку. У „Проглашењу џихада“ констатује се континуирана агресија крсташко-јеврејског савеза против ирачког народа, као „јасна објава Американаца рата Богу, његовом Пророку Мухамеду и муслиманима“ и позива на једногласно мишљење познавалаца исламског учења кроз векове да „када непријатељи нападну муслиманске земље, џихад постаје индивидуална обавеза сваког муслимана“, па се препоручује следбеницима да је „убијати Американце и њихове савезнике, лична дужност сваког способног муслимана у свакој земљи у којој је то могуће... све док њихове армије не напусте све земље ислама...“.

У наредном периоду поменута је објава рата освеживана упућивањем претњи, попут: „Морамо да разоримо Рим... Рим је крст, а Римљани су господари крста. Циљ муслимана је Запад. Ми ћемо отворити Рим“ (26. март 2004.); затим, „Шпанија ће бити претворена у пакао, ако се одмах не повуче из Ирака и Авганистана“ (5. април 2004.); те „Данас смо вам прогласили крвави рат и нећемо престати с нападима против вас док се не вратите на прави пут. Пошто је примирје које је прогласио наш шеик Осама бин Ладен истекло, и пошто се нисте вратили на прави пут, објављујемо рат вама и вашим народима чије ћутање показује да вас подржавају“, писало је у саопштењу терористичке групе „Бригада Абу Хавс ал Масри“ у другој половини јула 2004. године, упућеном европским земљама...

Потребно разобличавање доктрине

Иако потписници текста о објави рата Европи нису били, нити су данас легитимни представници муслимана, јер њихови следбеници чине занемарљив број од укупног броја (1,6 милијарди) муслимана, несумњив је њихов покушај да сопствено насиље познатије као тероризам представљају као чин свих муслимана у свету. На повремену успешност такве њихове подвале указује чињеница да званичници појединих (хришћанских) земаља приликом предузимања опсежних одбрамбених мера против салафистичких терориста, истичу да оне нису уперене против муслимана. То је апсолутно тачно. Међутим, на тај начин несвесно се поистовећују салафистички терористи и муслимани, уместо да се јасно разобличи идеологија салафиста и тако онемогући њихово дејство на муслимане.

Салафисти се представљају као једини „прави тумачи“ ислама, инсистирају на индивидуалној одговорности у ширењу ислама и у том смислу позивају муслимане „вероодступнике“ да се врате правом исламу и преобраћење грађана осталих вероис-

Напади терориста све су чешћи и разорнији

Злочин без епилога

ЧИЈЕ СУ ЖРТВЕ
ИЗ ДОБРОВОЉАЧКЕ УЛИЦЕ?

Које, какве и чије критеријуме треба да испуне невине жртве, у овом турбулентном времену, добу померених и ишчашених вредности, како би заслужили место на листи оних који нису заборављени, препуштени сами себи и својим најмилијима, којих се сећају и одају дужно поштовање

сповести и атеиста у ислам. Сваког ко сумња у њихово учење о исламу сматрају неверником и заступају став да се „сумња отклања бесговорним прихватањем њиховог учења, а уколико се пружа отпор, дозвољена су сва средства за његово сламање“. Реализација поменутог става подразумева предузимање комплекса такзованих ненасилних делатности (пропаганда, индоктринирање, финансирање, регрутне...), што у крајњем резултује „произвођењем“ терориста, наравно и примену физичког насиља, познатијег као тероризам. Салафисти таквом стратегијом (салафизам је легално и легитимно учење, правна школа у исламу) обезбеђују континуално произвођење терориста из редова својих следбеника, које потом накондно оспособљавају за конкретна дејства. Оружане сукобе попут садашњих на Блиском истоку оптимално користе као најпоузданији полигон оспособљавања својих припадника, које потом упућују у земље против којих планирају терористичке акције. Дакле, салафисти проводе противзаконите ненасилне и насилне терористичке делатности.

Имајући у виду наведене чињенице, логично је да примарне жртве салафистичког тероризма (националне државе) подједнако одлучно бране свој систем вредности од „ненасилних“ и насилних делатности салафиста. Насупрот томе, преовлађујући број држава тежишно се ангажује на одбрани својих вредности од њиховог физичког насиља (смртоносних делатности). Реч је о реактивној, много ризичнијој одбрани, која, колико год да је ефикасна, само делимично је успешна. Напросто, обавештајне службе које су првенствено усмерене на надзор противзаконитих делатности терориста нису свемоћне. Јер салафисти, како пракса потврђује, претрпљене губитке на бојном пољу (терористе лишених слободе или живота) брзо попуњавају. Стога, све док примарне жртве тероризма (државе) не отпочну да с истоветном успешношћу онеспособљавају носиоце „ненасилних“ терористичких делатности, салафисти ће несумњиво напредовати.

Као преломни тренутак за нужан заокрет у погледу унапређења европске одбране од тероризма могу да буду терористички напади у Бриселу. Полазна основа за такав заокрет могла би да представља реконструкција друштвеног процеса који је допринео томе да браћа Ибрахим и Халид ел Бакрауи изведу самоубилачке нападе у Бриселу. Несумњиво би се установило ко има већи удео у том двостраном процесу – супериорност салафиста, односно њихова идеологија или политичка и безбедносна пропуштања белгијског друштва и државе. У даљем, процедура би обухватала отклањање свих погодности које доприносе терористичком угрожавању Белгије и Европе. Заправо, установило би се да је неопходно ургентно и бескомпромисно онемогућити салафисте да предузимају „несмртоносне“ делатности. У том погледу, запажену улогу и допринос требало би да имају друштвене науке, чије би резултате истраживања (аргументе) субјекти одлучивања могли умешно да употребе за радикално унапређење одбране од тероризма. *Извор: магазин Одбрана*

Годишњицу злочина за који до сада није одговарао нико - мучког напада на колону припадника Команде Друге војне области ЈНА и масакра у сарајевској Добровољачкој улици, 24. по реду, обележили су пригодним скупом у београдском хотелу „Бристол“ и учесници тог догађаја.

Подсећања ради, у нападу припадника „Зелених беретки“ и „Патриотске лиге“ (паравојних и регуларних јединица Армије Босне и Херцеговине), трећег маја 1992. године, према прикупљеним и публикованим подацима, погинуло је 42 и заробљено 207 војника на одслужењу војног рока и резервиста, активних војних и грађанских лица на служби у ЈНА, али и цивилних лица - посленика јавне речи и других (рањено 70). Готово сви они су били припадници ЈНА предислоцирани са територија насилно отцепљених република СФРЈ - Словеније и Хрватске, прецизније Команде Пете војне области. Они су, у складу са постигнутим споразумом са крњим Председништем БиХ и гаранцију представника УНПРОФОР-а, у маршевској колони и забрану употребе било каквог наоружања, требало да напустити локацију на Бистрику и стигну у касарну у Лукавици. Марш којим су, како су сви очекивали, требало да буду окончани борбени окршаји започети дан раније нападом на Дом ЈНА у центру босанскохерцеговачке престонице, претворио се у прави пакао – тежак злочин.

Одавањем поште минутом ћутања страдалима и пригодним словом евоцирана су сећања на тај немили, трагични догађај, који, по свим правним нормама и међународним конвенцијама, представља ратни злочин. Иако је вођено и још се води више истражних поступака, нико није санкционисан. Штавише, чини се, како време одмиче, да злочин, осим код породица које су изгубиле своје најмилије и сваки даном све мање непосредних сведока - нас преживелих из те несрећне колоне, бледи и тоне у заборав.

Овакав утисак учесника овогодишњег скупа, за који је једногласно одлучено да треба остати традиционалним, појачан је сазнањем да га се „нису сетили“ ни бројна удружења ветерана и бораца ратова вођених од 1990-99. године, као ни активисти цивилног друштва - невладиних организација, иначе веома гласних у декларативном залагању за откривање, процесуирање и кажњавање свих почињених злочина и злодела. Зарад, како истичу, помирења, добробита свих и просперитетније будућности региона у целини. Наравно, нико нормалан, па ни ми, немамо ништа против и то не оспоравамо, али се јавља проблем у томе што однос према свим жртвама није истовестан. Наиме, у њиховим ставовима присутним у јавном животу, превладавају, може се приметити, искључиво захтеви да то треба учинити само једна страна - српска. Јер, боже

мој, у грађанским сукобима - ратовима вођеним током растакања наше заједничке државе - СФРЈ, упркос утврђеним чињеницама и обелодањеним релевантним документима и сведочењима, други нису починили злочине и њихове руке су чисте! Необјективност, пристрасност и навијачко сврставање највише боли жртве и њихове породице. Највероватније смо ми, а посебно наши изгинули сапатници, колатерална штета, за коју нико није крив, па стога не треба ни сносити било какву одговорност!

Надаље, учеснике скупа међу којима је био и потписник ових редака из одсеченог, другог дела колоне у Добровољачкој улици, посебно погађа и боли чињеница да су нас „заборавили“ - крајње бирократски однос Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Управе за традицију, стандард и ветеране Министарства одбране Србије, тим пре што смо готово сви радни век окончали као припадници Војске или Министарства одбране Србије, односно Државне заједнице Србије и Црне Горе. Или смо листом у заблуди када сматрамо да брига за жртве из Добровољачке улице и сећање на њих не спада у делокруг њиховог ангажовања! Логичним се стога чини, да је и одавање дужног пијетета онима који су у крајње доследном извршавању поверених војничких задатака, патриотски и професионално, платили најскупљу, највећу могућу цену, положили своје животе не заслужују ни сећање, мало пажње и бриге оних који за то примају плате? Или је то пак, изумијајући традиционалне шетње, полагање цвећа и палење свећа на попришту злочина државне делегације Републике Српске и чланова породица погинулих из суседне нам државе, једино обавеза њихових сабораца, све малобројнијих учесника трагичних збијања? Разлог оваквом индиферентном односу према злочину и његовим последицама, и свима нама, можда је, у шта не желимо веровати, а камоли прихватити, чињеница да смо ми у том тренутку били припадници оружане снаге наше некадашње, заједничке државе, већ бивше и непостојеће СФРЈ!

У нади да ће се у будућности овакав однос променити и исправити скуп је окончан формирањем одбора којем је стављено у задатак да припреми и организује наредно окупљање и достојније обележавање 25. годишњице злочина о којем се све мање говори и пише, злочина за који виновници и починиоци нису одговарали, а жртве и њихови најближи нису добили пуну законску и људску сатисфакцију, а сам догађај прегудог чекани епилог.

Јосип И. НОВАК

Бивши питомци 11. класе Војнотехничке академије прославили златни јубилеј

АКОРДИ ПРВЕ ОФИЦИРСКЕ ЗВЕЗДИЦЕ

Да патина на првој официјерској звездици може да сија готово истим сјајем као и нова, показало се на до сада најсвечанијем сусрету - златном јубилеју, бивших питомаца 11. класе Војнотехничке академије. Боемску атмосферу и скадарлијски дух обогатили су својим свечарским програмом вечити младићи иако су закорачили у осму деценију живота. Стамени у јединственом строју гласно и јасно су се одазвали на шестој прозивци готово истим жаром као и пре педесет година.

- Неоптерећени, спремни на свакојаке изазове нисмо имали страха, а желели смо да дотакнемо небо. Навикнути на заједништво исковано у академији, били смо једни другима ослонац и инспирација. Знали смо и осећали да можемо и морамо да будемо добри и успешни официри, патриоте и родољуби, стручњаци и васпитачи, праведно захтевни, морално јаки, професионално стамени и онако млади и родитељски брижни и одговорни - започео је своју поздравну беседу председник Клуба генерала и адмирала Србије и председник Организационог одбора Видоје Пантелић.

Као и тада и тог мајског дана у Београд су долетели са све четири стране, из свих бивших република па и са других континентата, где живе или још увек раде. Готово у трену забехариле су се успомене из питоначких дана, година заједничког службовања у гарнизонима, друговања и бројних сусрета службених и приватних. Било је и оних који су понели и старе црно-беле фотографије што је било довољно да оживе сећања, шале, згоде на прве официрске кораке. Но како нас је живот доброано уморио и богами и истрошио, што се види и по сребнастим главама, избораних чела, па

многи су се препознали тек када су се добро загледали, по погледу, осмеху, боји гласа и после само неколико изговорених речи, нестала је свака дилема која је завршена још једним чврстим другарским загрљајем.

Многи и данас своје пензионерске дане проводе врло активно као ловци и риболовци, земљорадници, писци монографија, као пчелари, воћари и мајстори за добру домаћу ракију, као радио-аматери, виноградаре, сликари, љубитељи путовања, а понајвише као верни и одани другари својих унучади о којима с поносом говоре. Кажу да је у томе тајна њихове кондиције

и виталности, пркосећи биолошком календару који неумитно тече и листа дане, месеце, године и да у свему томе имају подршку својих сугруга.

А сусрети класића су својеврсне свечаности који листањем спомена-ра просто подмлађују. Иако у осмој деценији живота, као на филмској траци, ређају су се кадрави из питоначког живота али и приче нових издања, где живиш, бавиш ли се чиме, колико деце имаш а посебно колико унука. Тако од тридесет пет присутних (97 унучади). Њих тројица су до сада доживели да имају двадесет унучади па су освојили и специјална признања „супер-деда“ - Љубомир Драгањац, Милован Живковић и Зоран Мецић. Четворица су уз златни јубилеј просла-

вили и златну свадбу - Душан Динић, Властимир Марковић, Зоран Мецић и Кемал Шибих. Специјална признања додељена су и најмлађем учеснику Љубиши Вуковићу, који је иначе био први у рангу класе а као најстаријем Зорану Мецићу, признање „рођенданци“, који су рођендане прославили у месецу мају, припало је Ђоки Антуновићу и Петру Пећинару, а као једином трамвајџији шаљиво „благодарје“ уручено је Стевану Стефановићу док је плакета „супер домаћина“ ван конкуренције заслужено припала Слободану Недељковићу. Иначе свим учесницима овог јубиланог сусрета уручена је „златна повеља“, а и двојици командира Петру Видоковићу и Илији Ратковићу.

-Данас, када сте поново у своме јату, изгледате срећно и задовољно, и лепи сте, у најмању руку као да сте вршњаци са својим јубилејом - прочитао је најдражу честитку Мирјана Цветановић у име свих сугруга.

Сусрет је започео у прелепом и историјски значајном здању - згради Генералштаба, посетом Музеју безбедности и Ратној сали, где је обављена и традиционална прозивка према указу о унапређењу, као пре педесет година коју је обавио „вечити“ персоналац Душан Динић. Пре тога је одата пошта 36 преминулих другова. Само у периоду између два сусрета, пет година, преминуло је девет другова и први начелник класе Бранко Укропина. Некролог о њима прочитао је надахнуто и с пијететом Дамјан Радаковић.

Дружење у опуштеној атмосфери уз песму, музику и свечани ручак настављено је у ресторану „Има дана“ у београдској боемској Скадарлији. Уз заједничко фотографисање срећни, весели и задовољни, уз музику и песму, растали смо се са жељом да се убудуће састају сваке године до наредног јубилеја.

Растанак је био уз другарски загрљај и жеље за добро здравље. Размењене су адресе, телефони, постигнути договори да се ускоро међусобно посете.

Н. Огњановић

ПОВОЉНИ ПРЕГЛЕДИ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Специјалистичка
неуропсихијатријска
ординација
Др ЗЕЧЕВИЋ,

Војводе Миленка 13.

Заказивање на

телефоне:

011/361-6221 и 064/26 79 100.

Сајт: www.drzecevic.rs.

И-мејл: ordinacija@drzecevic.rs

Др мед. Миливоје Зечевић,

специјалиста неуропсихијатрије, са

вишегодишњим искуством на

Војномедицинској академији, посебно

повољне услове обезбедио је за војне

пензионере и чланове њихових

породица.

Организације УВП Чачак и Краљево а 11. јуна организовале су једнодневни излет, на којем су војни пензионери посетили: Манастир Свети Никола код Куршумлије, Ђаволу варош и Пролом бању.

У манастиру Свети Никола присутнима се обратио гостомпрималац Радоје Стевановић. Тај манастир је прва задужбина Стефана Немање, оснивача славне Династије Немањића средњовековне Србије. Смештен у северном делу града, уз ток реке Топлице, изграђен је 1168 године. Нажалост фреско сликарство унутрашности храма је уништено током дуге историје ове светиње. Црква Свете Богородице, коју је 1159 године за монахиње подигла Краљица Ана Дондоло, жена Стефана Немање, данас је само љупка рушевина која сведочи о славним протеклим временима Српске средњовековне државе. Манастирска црква је обновљена (осим једног звоника), а у плану је обнова комплетног манастирског комплекса, тог споменик културе од изузетног значаја.

Након посете Манастиру Свети Никола излетницима се при-

Чачани и Краљевчани на заједничком излету

ОД МАНАСТИРА ДО БАЊЕ

кључио и домаћин овог дружења Југослав Савић из Куршумлије, који је представио живот у том крају.

Ђаволџа варош је ретки природни феномен који се налази на Радан планини, у близини Куршумлије, око 90 км. југозападно од Ниша. Чине је 202 камене фигуре које су настале дуготрајним и стрпљивим радом природе. Стављен је под заштиту још 1959. године, а 1995.

је Уредбом Владе Р. Србије Ђаволџа варош проглашена за природно добро од изузетног значаја и стављена је у прву категорију заштите. Пре више милиона година цело подручје је било средиште снажних вулканских активности, од чему и данас сведоче разнобојне стене у залеђу стубова.

Овај феномен јединствен је у Србији и врло редак у свету. Куле Ђаволџе вароши су знатно

веће и постојаније него у Европским земљама, па су и најпознатији природни споменик ове врсте у Европи. Поред камених кула Ђаволџа варош је позната и по два извора јако киселе воде.

Трећа дестинација излета била је Пролом бања, у јужној Србији на прелепим шумовитим падинама планине Радан. Позната по својој природној води високих вредности, бања се распростире на 550 - 668 метара надморске висине и има умерену континенталну климу. Лечење у бањи се препоручује онима који болују од болести бубрега и мокраћних путева, органа за варење, коже, крвних судова и ванзглобног реуматизма. Термоминералне воде имају температуру од 26- 31,5 степена Целзијусових. Пролом вода је пријатног укуса и без мириса, па се препоручује и здравим особама као пијаћа вода изузетног квалитета.

Излет су организовали председници Рајко Марашевић и Ђуро Јовановић, уз несебичну подршку Вукашина Родића и Ила Михајловског.

И. Михајловски

Сусрет ратних ветерана Пожеге

РАТНО ДРУГАРСТВО ДУГО ТРАЈЕ

Ратни ветерани 19. бригаде из гарнизона Пожега и припадници Ужичког корпуса и ове године 9. априла организовали су сусрет. Традиција је то која траје већ двадесет година.

Делегација ратних ветерана положила је цвеће на споменик погинулим припадницима из гарнизона Пожега: пуковник Милун Јовановић, поручник Миодраг Радовановић и професор Милош Јовановић.

Учесници сусрета су положили цвеће на споменик погинулим припадницима 19. бригаде и осталих јединица и МУП-а који су погинули у ратовима од 1990. до 1999. године. Ратни ветерани су посетили касарну „Петар Лековић“ у Пожеги и спомен собу 22. пешадијског батаљона 2. бригаде КоВ из Краљева. Било је то још једно подсећање на 37 погинулих припадника ратних јединица и МУП-а, које су у то време лоцирале у гарнизону Пожега и у саставу Ужичког корпуса. Ветерани су посетили и некадашње мобилизацијско збориште у селу Јежевица и подсетили се на младост, на тешка али и поносна времена, где су многи почели своју војничку „каријеру“ у резервном саставу 19. бригаде, али после 30 и више година је и завршили и постали ратни ветерани. У тој касарни је и Степа Степановић „стажирао“ на дужности команданта батаљона.

Сусрету су присуствовали и некадашњи

командант Ужичког корпуса генерал армије Драгољуб Ојданић, генерал Винко Пандуревић, командант батаљона из времена Вишеградске операције, ратни и мирнодопски команданти бригаде пуковник Милун Јовановић, генерал-мајор у пензији Петар Тркуља, пуковник Милун Ћиријаковић, пуковник Раде Миловић а и садашњи и некадашњи председници општине Милан Божић и Милован Стојковић и око педесет бораца, командира и команданата из 19. бригаде и гарнизона.

Учесници су се за организацију сусрета захвалили заменику команданта 22. пешадијског батаљона, Удружењу ратних ветерана из Пожеге и посебно председнику Организационог одбора кап. I класе Предрагу Жунићу. Дружење је завршено у ресторану „Јеле“ у Јежевици, уз обећање да ће се традиција сусрета ратних ветерана наставити све док им живот и здравље то буде дозвољавали.

Петар Тркуља
генерал-мајор у пензији

Хоби војних пензионера

СА РАТНИМ
ОРДЕНОМ МЕЂУ
РУЖАМА

Пролазник који пречицом крене према београдском мору Ади Циганлији Радничком улицом на Чукаричкој падини, не може а да бар на тренутак не застане испред улаза у стамбену зграду број 32 и њеног беспрекорно уређеног травњака, украшеног предивним цветним детаљима и засађеним воћкама, чему је по признању самих комшија највише допринео Миливоје Пољчић, ратни командант Мајевачке бригаде Војске РС, а сада војни пензионер, ратни војни инвалид, у том београдском насељу.

Војну каријеру узорни комшија започео је давне 1975. године, када је по завршетку 28. класе ВА КОВ, као новопроизведени потпоручник распоређен у гарнизон Чрномел, а одатле у Ново Место, на дужностима од командира вода до начелника штаба бригаде. По отпочињању грађанског рата на делу територију бивше Југославије, под његовом командом извршена је предислокација те јединице у гарнизон Горњи Милановац, након чега бива постављен на нову дужност команданта граничног одсека Велико Градиште.

Са почетком ратних дејстава на простору бивше СР БиХ одмах се одазива на позив за вичаја и бива упућен у Војску РС, где је постављен на дужност начелника Штаба Мајевачке бригаде, да би касније примио и дужност команданта те јединице. На тој дужности остаје до 18. 3. 1995. године, када је тешко рањен и евакуисан на ВМА, где му је извршена операција на глави и ампутирана нога. Након завршетка лечења престала му је професионална војна служба у статусу ратног војног инвалида. Од бројних мирнодопских и ратних признања за постигнуте успехе, како сам каже, најдраже му је ратно одликовање Орден Карађорђевог звезде Републике Српске, који му је додељен указом председника Републике Српске, ратне 1994. године.

Данас Пољчић нерадо говори о страховима ратних дешавања, људским губицима и материјалним разарањима у зони одговорности своје јединице и шире. Са тугом се сећа сваког погинулог војника и старешине из своје јединице, увек понављајући да су то били млади, храбри и часни људи, чије укупно држање је јачало морал јединице и учвршћивало везу са институцијама и становништвом зони одговорности бригаде.

За разлику од тог периода, када није било довољно времена ни за про-

блеме породице, ни за своје елементарне људске потребе, данас је ратни командант Пољчић потпуно посвећен супрузи Љиљки, ћерки војног пензионера, својим сину и ћерки, часним и успешним људима и њиховој деци, петоро декиних унучади.

Активан и предузимљив, какав је увек био, по усељењу у ову стамбену зграду, уз помоћ неколико активиста из улаза, отпочео је уређење простора испред зграде, од првих занмаха ручним алатом, до освајања првог места на такмичењу за најлепше уређени екстеријер, које је организовала Градска општина Чукарица, до данашњег дана. Беспрекорно изравнан и покошен травњак улешавају разнобојне руже, петуније, салвије, каранфили, донжуани, шарене жардињере... призивајући погледе комшија и случајних пролазника. Њих наткриљују уређена стабла младих трешања, шљива и бресака на чијим гранама сејишу висеће саксије мушкатле. Крај стазе стамено стоји чувена „шарена клупа“ дугиних боја, предвиђена за одмор активиста, за договоре о следећим активностима, али и предих случајног

пролазника.

Занимљиво је да се у ову акцију редовно укључују и најмлађи станари зграде, укупно 21 дете узраста до 12 година. Неки од њих баш се праве важним пред другарима из вртића или из разреда док им показују ружу или други цвет коју су сами засадили и о њему редовно брину, а и из чијег грма дискретно извирује плочица са њиховим именом.

И тако, док пензионерски дани ратног команданта теку, његови агилност и ентузијазам не јењавају. С поносом Пољчић истиче да се ова мисија постепено шири, да поједине комшије из других улаза питају за савет како да и они покрену сличну акцију, неки непознати пролазници не скривају одушевљење, одају признање и позивају га на част и др., чиме се, како он то скромно каже, остварује и један од ширих циљева мисије, усмерен на омасовљавање самоорганизовања станара у градским оквирима, ради свеколиког унапређења микро животне средине.

М. Милошевић

НАПОМЕНА:

Факсимил чланка објављеног у „Вечерњим новостима“ 11. 8. 2015. који би се евентуално могао искористити као подлога овом тексту или на начин како то реши ликовњак, али би бар наднаслов и наслов требало да се виде

Промовисана књига
Ваздухопловство у
Априлском рату“

ЈУНАЦИ НАШЕ ОДБРАНЕ

Поводом 75-те годишњице од Априлског рата у Великој сали Команде РВ и ПВО 8. јуна промовисана је књига мр Златомира Грујића „Ваздухопловство у Априлском рату“ чији је издавач Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије (УПВЛПС). То дело посвећено је сећању на припаднике ваздухопловства Војске Краљевине Југославије, који су се без обзира на све околности, херојски супроставили мноштву моћнијем агресору

У обраћању присутнима, члановима УПВЛПС и гостима из Министарства одбране и Ваздухопловног савеза Србије, аутор Грујић је говорио о својој књизи подсетио на карактер, ток и епилог Априлског рата, као и на ваздухопловна дејства наших авијатичара у том сукобу.

Потпредседник УПВЛПС Војислав Стојановић, који је иначе и стручни редактор књиге, говорио је о позитивним примерима југословенских ваздухопловаца у Априлском рату, значају неговања сећања на ваздухопловце из Априлског рата и указао на потребу одржавања постојећих и подизања нових спомен-обележја заслужним ваздухопловцима из наше богате историје, а које их (поједини) још увек немају.

Милан Ракић, секретар УПВЛПС, који је извршио и језичку редакцију и коректуру књиге, истакао је да, иако књига нема претензију да буде научно дело, она самим тим што на једном месту сабира и систематизује сва сазнања о улози наших ваздухопловаца у Априлском рату, заслужује високо место у српској ваздухопловној литератури и историографији.

Књига „Ваздухопловствоу Априлском рату“ представља круну ауторовог рада на изучавању овог дела наше ваздухопловне историје. Први пут код нас, на једном месту, у једној књизи, систематизовани су сви подаци релевантни за добијање слике о учешћу наше авијације у том сукобу.

На 275 страна, илустрованих са преко 200 фотографија, користећи историографску и архивску грађу, као и сведочења актера тог сукоба, аутор нам презентује јасан приказ тог периода. Истакнути су светли примери наших авијатичара који су несегично себе давали у одбрани земље и испуњавању дате заклетве.

Ово је иначе трећа књига коју УПВЛПС издаје у претходних неколико година и на тај начин (путем објављивања књиге), једино је у Србији обележило три важна датума из нашег богатог ваздухопловног наслеђа. На Стогодишњицу војног ваздухопловства, 2012. године, УПВЛПС је објавило књигу „Век српске авијације“. Претпрошле 2014. године, обележена је 130-годишњица од рођења наредника Михаила Петровића, нашег првог војног pilota, књигом „Лет у вечност“ и ево сада на 75-годишњицу Априлског рата, УПВЛПС опет објављује књигу. Све поменуте књиге су дело мр Златомира Грујића.

М. Ракић

Уз „округлу“ годишњицу завршетка школовања 17. класе ВПМШ

ПОЛА ВЕКА ПРОЂЕ К’О ТРЕН

Припадници 17. класе Ваздухопловне подофицирске механичарске школе (ВПМШ), на достојанствен начин су 21. маја, у Дому Војске Србије у Земуну, обележили 50-годишњицу завршетка школовања (1966.) у некадашњем ваздухопловном гаризону Рајловац – Сарајево.

Скуп је у име Организационог одбора отворио Новица Стевановић, пуковник у пензији, поздрављајући све присутне класиће, а посебно некадашње командире и наставнике, пуковнике у пензији Радована Ђурђића и Боровоја Поповића.

„...Педесет година прође к’о трен! Од те давне 1966. године, када смо по завршетку школовања упућени у јединице и команде тадашњег РВ и ПВО, ка аеродромима и радарским станицама, на задатке ваздухопловнотехничког снабдевања и одржавања, иза нас су остали по свим мерилима успешан рад, велико другарство, формирање породице, стасала деца, унуци и прауници, и што је најважније људски однос у свом најсветлијем значењу, све до данашњих дана... Нажалост, при крају нашег радног века, насилно је разбијена некадашња држава Југославија и њена Армија, на делу њене територије одиграо се грађански рат, а 1999. године уследила је и агресија НАТО-а, где су и бројни класићи били ангажовани у саставима ратних јединица. То је изазвало огромне личне и породичне трауме, од којих се неки ни до данас нису опоравили“, истакао је, између осталог, Новица Стевановић. Уз остале податке изнето је и то да је од око 180 произведених подофицира ове класе, у међувремену њих 42 преминуло, па им је, уз појединачно навођење имена, минутом ћутања одата почаст.

Великом аплаузом пропраћен је део излагања Стевановића да скуп присуствују и класићи који су остали да живе у бившим југословенским републикама, као и класић Иван Сене, који се по престанку професионалне војне службе са породицом иселио у Канаду, а редовно се интересовао за термин одржавања овог скупа, како би свој годишњи одмор подесио тако да може присуствовати овом јубиларном дружењу 17. класе ВПМШ.

Из разговора са учесницима овог по свему пријатног дружења могло се сазнати и то да су од почетних дужности војних специјалиста у РВ и ПВО на задацима одржавања свих типова војних авиона, радарских и ракетних система, пилота механичара и др. многи од њих, кроз редовно или школовање уз рад, стекли највише војне чинове, обављали одговорне командне и управне дужности, били наставници у војним школама итд.

Војна установа „Дедиње“ у чијем ресторану је одржан овај скуп, као и увек у оваквим приликама, својски се потрудила да првокласним менијем и предусретљивим особљем, са своје стране допринесе да се утисци додатно употпуне, што је уз пригодан музички програм утицало да се ово јубиларно дружење класића, уз пријатељске разговоре и присећања на згоде и незгоде из протеклих пола века, отегне до касних послеподневних сати.

М. Милошевић

Промоцији књиге Херцеговина у НОБ 1941-1945.

СТУДИЈА О НАРОДНОЈ БОРБИ

УСвечаној сали Дома ВС 4. јуна, у присуству многобројних бораца и поштовала НОР-а и гостију одржана је промоција четвртог томне књиге мр Милана Атељевића, бораца од 1941. године, припадника Љубомирског батаљона, па Десете и Дванаесте бригаде Двадесет девете херцеговачке дивизије. Током рата аутор те својерсне студије био је борац, делегат вода, заменик комесара чете, заменик комесара батаљона и комесар батаљона.

У уводној речи председника СУБОР-а Београда Бора Херцеговац истакао је да је реч о капиталном делу одштампаном на око 3.000 страница и да ће служити генерацијама да сазнају истину о славном периоду борбе нашег народа за слободу.

Ово дело писано је стручно, пријемчивим језиком и стилем, разумљивим за свакога. То је ода слободарству и човекољубљу. Четвртог томна књига поклон је аутора Херцеговини, своме народу и земљи, дар баштини цивилизације и истини о Народноослободилачкој војсци, изниклој у народу, која је свету осветлила правдољубиву Југославију. Књигу је, заједно са синовима Мирославом и Зораном, финансирао аутор. Овим делом Милана Атељевића могу се поносити супруга Славица, синови, снаје, унуци и унуке, који су га подржавали да истраје у свом животном делу. Ово је научно дело вредније од доктората, а брилијантна анализа укупних прилика из Другог светског рата носи печат генералског нивоа закључивања. Књига Милана Атељевића, фигуративно речено, заvreђује највиши научни, стручни, морални и људски орден, рекао је између осталог уредник књиге Звонимир Пешић.

Публициста Милан Комар, пуковник у пензији, чији се отац заједно борио са Миланом Атељевићем у херцеговачким јединицама, потрудио се да анализира књиге из више различитих углова.

Аутор компетентно и с пуним уважавањем чињеница и извора датих у безброј фуснота третира узроке, разлоге, поводе, мотиве, динамику, циљеве и резултате ратних дејстава с непрекидним нагласком на могући и остварени допринос херцеговачких ратних јединица и састава у језивом окружењу фашистичке солдатеке свих боја униформи, зверских нагона, лудачких очију и окрвављених руку. Како оних друге религије и идеализованих божанстава, тако и ро-

ђене племенске браће у језивом ортаклуку и крвавом оргијању над голоруким народом по херцеговачким врлетима и питоминама. И утолико је ова Атељевићева студија хронолошки и војнички доследна (а и како би другачије то пуковник урадио), геополитички докучива и слабије образованом читаоцу, патриотски набијена, географски едукативна, изврсно литерарно уобличена - својерстан је споменик хероизму народа Херцеговине и ратним јединицама стасалим у том народу - почев од првих ћелија отпора, сеоских стража, партизанских водова и одреда до 10. бригаде и 29. ударне дивизије, која је у победничком походу јединица Југословенске армије прва ушла у далеки „наш“ Трст а потом и Љубљану ослободила тај град, рекао је између осталог Коимар.

Амбасадор у пензији Слободан Л. Поповац, такође потомак славног партизанског бораца, казао је на промоцији да су се, стицајем низа околности, преломни и кључни догађаји на југословенском ратишту одиграли управо на простору БиХ: Четврта и Пета непријатељска офанзива, Десант на Дрвар, Козарачка елопеја, два заседања АВНОЈ-а и други.

Ова студија је историјска, али истовремено актуелна, савремена јер обрађује нека отворена питања која се протекле две деценије политизују, фалсификују и препра-

вљају из идеолошких, политичких, страначких интереса и геополитичких, империјалних интереса великих сила. Зато студију, у име истине, треба имати уз себе, на дохвату руке, закључио је Поповац.

У веома надахнутом и емотивном говору мр Милан Атељевић се осврнуо на свој вишегодишњи рад на писању књиге, уз исказану захвалност свима онима који су учествовали у обликовању књиге.

Стихове из херцеговачког краја казивао је глумац Небојша Кундачина, а хор „Браћа Барух“ под диригентском палкицом Стефана Зековића извео је неколико партизанских песама.

З. П.

Обележена годишњица Козарачке епопеје

УСПОМЕНЕ И ОПОМЕНЕ

-Ветеран Раде Кевећ

борби против фашизма и неугиву вољу за слободом.

Битка на Козари, вођена током јуна и јула 1942. године, представља једну од најтежих ратних офанзива у којој се народ Крајине и Козаре супроставио далеко надмоћнијем непријатељу. Непријатељски обруч чинило је око 11 хиљада немачких војника, 20 хиљада припадника усташких и домобранских снага и око две хиљаде четника Драже Михаиловића. Након крвавих борби, често прса у прса уз ретко забележена херојства, из обруча се успело пробити свега десетак хиљада Козарчана и партизанских бораца. У обручу је остало заробљено више од 68 хиљада људи, деце, жена и старца, од којих је највећи број убијен, док су многи завршили у усташким концентрационим логорима смрти Јасеновцу и Градишци.

-Наша дужност је да увек подсећамо и преносећи сећање на те херојске, дане отпора фашизму. Наша је обавеза и да страдање народа Козаре не буде само успомена, већ и опомена за сва времена и све будуће генерације. Као Секција поносни смо што већ 34 године баштинимо традицију антифашизма и чувамо од заборава значајан догађај Народноослободилачког рата. - рекао је, између осталог, Милан Вукелић председник Градског одбора СУБНОР-а Новог Сада и Секције бораца козарачке битке у обраћању присутнима.

Поред бројних гостију и званичника свечаности је присуствовао и један од већ ретких учесника историјских дешавања пензионисани официр, војни ветеран деведесетдогодишњи Раде Кевећ, носилац Партизанске споменице 1941. Рођен у селу Пискавица код Бања Луке, са непуних 16 година из родног села запутио се пут шумовите Козаре.

-Морао сам већ 1941. године, испред усташке камене, са збогом својих мештана под окриље Козаре. Већ наредне године постајем борац Прве крајишке бригаде. Мислим да сам ваљда прошао све најкрвавије битке рата чији крај 1945. године дочекујем као обавештајни официр једне од бригада Народноослободилачке војске. - кратко ће Раде, не желећи да се присећа проливане крви и фашистичких зверства према неужњом народу јер то, како каже, буди још увек болне, незарасле ране.

Уз представнике борачких организација Покрајине Војводине, и Републике Српске, Резервних војних старешина, Министарства одбране и Војске Србије, градских и представника локалне самоуправе, свечаном скупу, током којег је изведен и ригодан уметнички програм, присуствовали су и представници новосадског Удружења војних пензионера са председником Милорадом Орељом на челу.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Новинарско присећање

НАЈТАЧНИЈИ ИЗВЕШТАЈ

јали заштитне маске.

Како рекох, тако и би: нас петорица остадосмо на радном месту, чврсто решени да задатак извршимо ваљано и на време. Прочитавши још једном

акт који, тако рећи, нисам испуштао из руку, сетих се да не знам како да, приликом прегледа гасмаски, откријем која је од њих неисправна, па одмах почех да прелиставам неке књиге и разна упутства о одржавању тог АБХО средства. Нигде, међутим, не нађох одговор на то питање. Не преостале ми ништа друго него да позовем свог старијег друга, „абехаовца“, с којим сам често навече одлазио у кафану ондашњег Дома ЈНА (а сада Медија центра ВС), и да га приупитам за савет.

„Видиш, богати, ни ја не знам!“ - рече ми капетан Драган Илић. „Али, не брини, позвају те за пола сата“...

Телефон након пола сата зазвони на мом радном столу. „Слушај пажљиво: заштитна маска је неисправна ако у цедицу кроз које пролази ваздух нема довољно активног угља. А цедило треба да буде тешко између 450 и 500 грама, што ће рећи да је гасмаска неисправна када је цедило лакше од 450 или теже од 500 грама. То, у првом случају, значи да је активни угљ испро, па га нема онолико колико би требало да буде, а ако је теже од полакилограма, онда је највероватније „повукао“ влагу. Било да се догодило једно или друго, знај да је таква заштитна маска неисправна“...

У трагању за неисправним заштитним маскама прошао нам је остатак радног дана, а, богме, и цела ноћ, јер је требало одвртнути цедило, измерити га и поновно завртнути. Према бројном стању јединице, гасмаски је било близу две хиљаде!

Није нам било нимало лако. Можда бисмо на те наше муке брзо заборавили да после непреспаване ноћи нисмо пронашли само 3 (и словима: три) неисправне заштитне маске!

Извештај о исправности АБХАО средстава те врсте саставио сам у току сутрашњег дана и по куриру послао у вишу команду.

Од тог догађаја је прошло неколико месеци када сам се у паузи једног састанка у вишој команди срео са мајором Вукобратовићем (чијег се имена више не сећам) коме испричах како смо се прилично намучили трагајући за неисправним гасмаскама.

„Шта сте, кажеш, радили целе н оћи?“ - упита зачуђено мајор, чувши моју за њега необичну причу. „Ех, мој потпоручнике, то се не ради тако. Третирао је у извештају „истрести“ из рукава неку бројку не већу од десетак неисправних заштитних маски и ствар би била готова“...

„Јеп! тако?“ - упиташ.

„Тако!“ - рече мајор, извуче кутију с цигаретама и позва ме на кафу.

Био је то, верујем, можда у то време најтачнији извештај у целој ЈНА. Касније сам многе извештаје састављао „онако из рукава“. Зачудо мало је њих враћено на дораду. Али никада се више није догодило да ради једног извештаја целе ноћи не склопим ока.

Догађај који ми је остао у сећању тиче се и водника (касније заставника) Живорада Жике Јанковића. Шедезистих година прошлога века били смо у истој јединици - ја на дужности референта техничке службе, а он - командир техничке радионице. Жика је био страствени приврженик фотографисања, тако да сам му касније помогао да дође у Редакцију „Народне армије“ и постане фото-репортер.

Нажалост умро је прилично млад, али је остао упућен по извршним новинским фотографијама на које је за свагда утиснуто време значајно у развоју негдашње ЈНА, већ ома цењене у Европи и целој свету.

Влада РИСТИЋ

Британци су из чистог егизма непрекидно ометали формулисање и спровођење реалне политике према развоју конкретне ситуације на Балкану, што је отежавало ефикасну употребу постојећих оружаних снага код Солуна. Када је средином лета 1916. године Русија престала да се не противи увлачењу Румуније у рат, а владе Француске и Британије приближиле ставове о активирању балканског ратишта, румунска влада је, решена да што скупле наплати улазак у рат на страни Антанте, продужавала цењкање увећавајући стално своје захтеве, па је стално одлагала потписивање припремљених споразума о уласку у борбу. Тако је изгубљено драгоцено време и непријатељским силама омогућено да преузму стратегијску иницијативу тако да су и овога пута предухитриле спору и сложену војну и дипломатску машинерију Антанте, која је све своје акције на Балкану везивала за придобијање нових и, у суштини, несигурних савезника.

Одлука непријатељског командовања о превентивној офанзиви у Македонији донела је Бугарима и Немцима вишеструку предност. Изненадили су штаб генерала Сараја, који, на основу обавештења о пребацивању извесних непријатељских снага из Македоније на румунски фронт, није очекивао значајна активна дејства непријатеља на Солунском фронту.

Осим чисто стратегијске предности, коју су Немци и Бугари искористили предузимањем превентивне офанзиве, њихов план је и у тактичком погледу био примернији конкретној ситуацији од Сарајевог плана. Сарај је планирао да тежиште напада усмери с обе стране Вардара, између планине Дудице на западу и Дојранског језера на истоку са тежиштем ка Скопљу и Софији. Тај правац је најкраћи у односу на друге правце који од Солуна воде према Софији, али је најнепогоднији због низа природних земљишних баријера и ограничених ефектива предвиђених за ту операцију.

Погрешна Мекензенова процена

План фелдмаршала Макензена пружао је непријатељу боље услове на успех. Он је одлучио да за напад употреби бугарску војску која је жељно чекала да избије на Егејско море и да се докопа Солуна, па се определио да нападне крила Антантиних снага за која је држао да су најслабије тачке противника: на струмичком правцу, где су се налазиле британске трупе, за које је претпостављао да неће пружити озбиљнији отпор, и на битолском правцу, на коме су биле распоређене малобројне заштитне српске трупе, сматрајући да српска војска, после катастрофе коју је преживела 1915. године не представља озбиљну оперативну снагу, па се надао да ће бугарске трупе, надирући кроз Пелагонију, брзо избити у рејон Солуна, опколити српску војску груписану у Могленским планинама и присили је на предају. После пораза Срба, сматрао је Макензен, англофранцуске трупе распоређене у долини Вардара или би се предале или би биле бачене у море. После успеха на Солунском фронту, сматрао је даље Макензен, Румуни би изгубили вољу да уђу у борбу, а Грчка би дошла под непосредну контролу Немачке.

Немачко-бугарска превентивна офанзива на Солунском фронту

СРБИ ЗАУСТАВИЛИ НЕПРИЈАТЕЉА ИСПРЕД ОСТРОВА

Пошто је продор Бугара запретио тешким последицама за српске и савезничке снаге, за новог команданта Дунавске дивизије постављен је пуковник Светозар Матић. За команданта 3. армије постављен је дотадашњи командант 1. армије пуковник Милош Васић, а војвода Живојин Мишић, који се у то време налазио на Крфу на располагању министру војном, позван је да поново преузме 1. армију, која је већ била пребачена са десног крила на фронт код Острова.

Напад бугарско-немачких снага отпочео је четири дана пре почетка планиране Сарајеве офанзиве и на сам дан када је Румунија потписала војну конвенцију са Антантом о ступању у рат против Централних сила. Непријатељ је предузео напад са оба своја крила: против српских снага на правцу Битољ – Лерин ангажована је снажна бугарска 1. армија, а против британских снага у долини Марице бугарска 2. армија, док је немачка 11. армија, која је била распоређена на средишњем делу фронта, вршила притисак против француско-британских снага с обе стране Вардара.

Тежишну улогу имала је бугарска 1. армија којој је стављено у задатак да брзим продором из правца Битоља преко Лерина и Острова избије у солунску равницу у позадину српских армија које су се налазиле у фази развоја и поседања положаја у зони Могленских планина, са задатком да им пресече везу са Солуном и присили их на борбу са обрнутим фронтом.

Како је заустављена непријатељска офанзива

Операција је добро замишљена са великим изгледима на успех, јер су за њено извођење одређене крупне снаге на простору који су контролисале малобројне српске предстраже. Наиме, бугарска 1. армија имала је у свом саставу 3. 8. и половину 6. пешадијске дивизије. Непосредно пред почетак напада ојачана је са још две пешадијске и једном коњичком бригадом, затим са три немачка пука, митраљеским одељењима и тешком артиљеријом. Напад те снажне групације био је усмерен против Добровољачког одреда војводе Вука (1.800 бораца) и Баталјона Срба добровољаца (500 бораца) који су се налазили на граничном фронту и контролисали комуникације из правца Битоља и Корче према Лерину. У дубљој позадини, на линији Горничево–Малка Нице, развијала се Дунавска дивизија са задатком да обезбеди развој 3. армије на фронту Баница–Кајмакчалан. Десно, према Добром пољу, од Кајмакчалана до Преслапа поседа-

ла је положаје 2. армија, а између Преслапа и Дубнице 1. армија без Вардарске дивизије, коју је Врховна команда задржала у стратегијској резерви код Вертекопа. Српска војска дочекала је напад непријатеља недовољно припремљена за борбу, јер је на молбу генерала Сараја изашла на фронт пре него што је примила сву артиљерију и другу опрему, а бугарски напад је уследио управо у фази њеног развоја и поседања положаја.

Бугари су, дакле, надирући огромном масом својих трупа, лако постигли почетне успехе. У прва три дана операција бугарске јединице су се уклонили између добровољачких одреда и Дунавске дивизије, која је обезбеђивала развој 3. армије, потиснули их са граничног фронта на линију Баница–Орехово. Даљи напади Бугара, који су настављени несмањеном жестином, постепено су слабили благодарећи све организованијем отпору српских јединица.

Петог и шестог дана непријатељске офанзиве, Баталјон Срба добровољаца повукао се у Кожане, а Добровољачки одред у Кајалар, где су организовали одбрану. У исто време почела су да пристижу појачања из Вардарске, Коњичке и Тимочке дивизије. Седмог дана офанзиве, 23. августа, непријатељ је заустављен испред фронта ојачане Дунавске дивизије на линији: јужне падине коте 1.500 – коса северно од села Ракита испред Острвског језера. Непријатељски напад јужно од Острвског језера такође је заустављен. Почетне успехе Бугари су постигли захваљујући изненађењу и великој надмоћности у пешадији, коњици и артиљерији, као и због тога што је „српска пешадија претрпела знатне губитке од ватре непријатељске тешке артиљерије, чије дејство није могла парирати, јер је 3. армија добила свега четири дугачка топа од 120 мм који су тек 27. августа употребљени“, дакле пошто је већ била заустављена непријатељска офанзива, пре него су бугарске снаге продрле у Солунско поље. Тиме је непријатељска офанзива заустављена.

Коментаришући почетни успех бугарске 1. армије против српских снага у Пелагонији, писци немачке званичне историје

Српска војска
на Солунском
фронту

светског рата 1914–1918. истичу да су Бугари са омаловажавањем ценили борбене вредности Српске војске. У студији се најчешће каже: пошто су „за непријатеља имали Србе, којима они нису придавали неку велику отпорну снагу“ после страдања 1915. године, „бугарска армија очекивала је да ће постићи лак успех“. Међутим, „исход се није слагао са очекивањима, који су, пре свега гајили Бугари, јер је њихов напад, ипак, после неколико дана (27. августа) заустављен јужно од Флорине. Зауствање бугарске офанзиве на правцу Битољ–Острво представља прву значајну победу Српске војске после повлачења из земље. Тиме је она поново потврдила своје високе борбене квалитете. Тај њен успех, према признању бугарског генерала Недева, охрабрио је Румуне да крену у борбу.

Потврда високих борбених квалитета

У току те офанзиве бугарске трупе претрпеле су велике губитке и, сем на битолском правцу, нису имале успеха. Чак су и трупе српске 2. армије у зони Могленских планина потисле бугарске јединице на делу граничног фронта и подишле висовима Преслап, Ветерник и Добро поље, а Дринска дивизија из 3. армије освојила јужне падине Кајмакчалане.

Међутим, свој успех српска војска је такође платила великим губитцима. За првих десет дана борбе избачено је 5.156 људи из строја, међу којима 269 официра. Највеће губитке претрпела је Дунавска дивизија. Због слабог руковођења одбраном на фронту своје дивизије, смењен је командант Дивизије пуковник Миливоје Анђелковић Кајафа, као и командант 3. армије генерал Павле Јуришић Штурм. Највећа грешка пуковника Анђелковића била је у томе што је, верујући да су Бугари предузели напад против добровољачких одреда слабијих снагама, крајем првог дана непријатељске офанзиве наредио команданту Прве дунавске бригаде пуковнику Стојану Стојановићу да изврши противнапад, поврати Лерин и одбаци непријатеља иза граничног фронта. Бригада

је сутрадан, 18. августа у 5,30 часова отпочела противнапад, заузела Железничку станицу Лерин, али је, сударивши се са вишеструко надмоћнијим снагама Бугара, била сузбијена и њени 7. и 8. пук присиљени на повлачење уз велике губитке. Надирући „на леђима“ српских пукова Бугари су заузели Баницу, запленили девет пољских топова и угрозили позадину не само Дунавске дивизије већ и 3. армије и запретили продором у островску равницу.

Благодарећи брзом реаговању Врховне команде и ангажовањем Вардарске дивизије из стратегијске резерве и пристизању 1. армије на лево крило српског распреда, Србима је пошло за руком да зауставе непријатеља испред Острова. Пошто је продор Бугара запретио тешким последицама за српске и савезничке снаге, за новог команданта Дунавске дивизије постављен је пуковник Светозар Матић. За команданта 3. армије постављен је дотадашњи командант 1. армије пуковник Милош Васић, а војвода Живојин Мишић, који се у то време налазио на Крфу на располагању министру војном, позван је да поново преузме 1. армију, која је већ била пребачена са десног крила на фронт код Острова.

Бугари поново изашли на беломорску обалу

Долину Струме браниле су британске снаге. Тамо су се налазиле и владине грчке трупе које – сходно наређењу из Атине – нису пружале отпор непријатељу, осим спорадичних борби, које су вођене на иницијативу појединих официра – патриота. Зато је задатак бугарских снага на том правцу био веома лак. Пред њима су се „енглеске јединице, одређене за обезбеђење струмичког правца, одмах после почетка бугарског напада, повукле на западну обалу реке, док су грчке трупе остале неутралне“ каже се у немачкој званичној историји рата. Дакле, не наилазећи на озбиљан отпор, „Бугари су у зони ушћа Струме избили на морску обалу 24. августа, заузели утврђења око Кавале али не и сам град.

У Кавалу се склонио знатан део

грчког 4. корпуса. Немци су забранили Бугарима да уђу у Кавалу, јер су окупацију источне Македоније желели да представе Грцима као привремену војну меру пријатељске војске. После две недеље, 11. септембра, на ултимативан захтев Немца, око 8.000 грчких војника из 4. корпуса предало се Немцима уз обећање да ће са оружјем бити интернирани у Немачку као „гости“ немачке војске. Око 2.000 грчких војника, предвођених групом официра патриота, успело је да се пребаци на острво Тасос, а 700 војника и 40 официра, верних краљу Константину, склонили су се у Пиреј. Наредног дана бугарске трупе ушле су у Кавалу. Тако су Бугари, три године после Другог балканског рата, када су били потиснути са обала Белог мора, сада без већих тешкоћа поново изашли на беломорску обалу.

Повлачењем грчких трупа и уклањањем грчких органа цивилних власти из дела источне Тракије, месно турско становништво дочепало се оружја из грчких напуштених војних магацина и окренуло га против својих грчких суседа. Ти инциденти и нехумано понашање бугарске војске, која је извршила инвазију источне Тракије, изазвали су револт у целој Грчкој. То је подстакло на акцију Венизелосову Либералну странку у Солуну која је 30. августа образовала Комитет јавног спаса који је одлучио да се грчка Македонија сврста на страну Антанте и одмах отпочео врбовање добровољаца од којих је образован Корпус народне одбране. Подржавајући тај покрет генерал Сарај је разоружао грчку Солунску дивизију за коју је одувек сматрао да угрожава позадину савезничких солунских трупа у солунском логору.

Улазак Румуније у рат и посебно офанзива бугарске војске у Пелагонији, у правцу Островског језера, навели су грчку владу да 30. септембра изјави своју спремност да приступи Антанти. Убрзо се показало да је та изјава била демагошка реакција на сплет догађаја, коју је чак и уздржана британска влада оценила као обичну обману.

П. Опачић

Болести које вребају лети

САЧУВАЈТЕ СЕ
ОД СУНЧАНИЦЕ

Пише: мр сц. др
Часлав Антић

Топлотни удар и прегревање организма много лакше настају код особа које болују од разних хроничних болести, као и код рековалесцената. Настанку хипертермије доприноси и велики физички напор коме је организам изложен током деловања високе температуре. Сунчаница настаје као последица деловања инфрацрвених тј. топлотних сунчевих зрака на потиљачну регију главе.

Високе температуре у летњем периоду, поготово уколико их прати велика влажност ваздуха, могу негативно да утичу на здравствено стање. Колико ће поремећај општег стања организма који је настао под дејством топлоте бити озбиљан зависи од многих унутрашњих и спољашњих фактора. Најзначајнији спољашњи фактор је висина температуре, као и влажност ваздуха.

Уколико је температура ваздуха висока, тј. већа од температуре тела, организам се брани тако што се шире периферни крвни судови, појачава знојење и испаравање са површине коже. Међутим, уколико је велика влажност ваздуха, испаравање је смањено, а самим тим и одавање топлоте, упркос великом знојењу. Одећа од синтетичких материјала доприноси настанку хипертермије (прегрејаности), јер онемогућава вентилацију коже. Топлотни удар и прегревање организма много лакше настају код особа које болују од разних хроничних болести, као и код рековалесцената. Настанку хипертермије доприноси и велики физички напор коме је организам изложен током деловања високе температуре.

Сунчаница настаје као последица деловања инфрацрвених тј. топлотних сунчевих зрака на потиљачну регију главе. С обзиром на то да се организам брани од хипертермије (прегрејавања) ширењем крвних судова да би на тај начин елиминисао вишак топлоте, ширење крвних судова потиљка, повећава прилив крви у мозак, доводи до пораста притиска у мозгу и појаве симптома сунчанице.

Најпре се јављају главобоља, вртоглавица, несвестица мучнина, повраћање, убрзан рад срца и убрзано дисање. У тежим случајевима настаје поремећај свести, чак и коматозно стање. Такву особу са симптомима сунчанице треба сместити у замрачену просторију, напајати је хладним напцима, пратити јој телесну температуру, а уколико дође до учесталог по-

Претерано излагање сунцу, нарочито у периоду када је најјаче, може да доведе и до меланома коже

враћања и поремећаја свести, обратити се лекару.

Топлотни удар је озбиљно стање које настаје услед повећане продукције топлоте у организму и њене смањене елиминације. Најчешће је последица високе температуре, велике влажности ваздуха и тешког физичког рада. Током интензивне физичке активности ствара се велика количина топлоте у телу која услед високе спољашње температуре и велике влажности смањује одавање топлоте испаравањем са коже и подиже телесну температуру до чак 40 степени.

Ризику за настанак топлотног удара највише су изложени радници у топоници, пекари, грађевински радници... Топлотни удар карактерише млитаваост мишића, убрзан рад срца, сува и топла кожа, зујање у ушима, појачана жеђ, слаб пулс, колапс, кома, а у тежим случајевима чак и смртни исход. Особу за коју се сумња да има топлотни удар треба склонити у хлад или удаљити од извора топлоте, скинути јој одећу, расхладити је водом и позвати хитну помоћ.

Најефикаснија заштита од сунца је избегавање излагања у најтоплијем делу дана. Уколико се у том периоду излази из куће, увек је потребно носити шешир или качкет сивих боја, очи заштитити наочарима. Одећа треба да буде од природних материјала који омогућавају вентилацију, и увек уз себе имати воду.

ПРВА ПОМОЋ КОД СУНЧАНИЦЕ

Особу са симптомима сунчанице треба одмах сместити у хладовину или у расхлађену, затамњену просторију и раскомотити је. Важно је постепено расхлађивање лаганим поливањем водом и стављањем хладних облога са ледом на потиљак и главу све док се температура не врати у нормалу.

Телесну температуру треба стално контролисати. Човеку погођеном сунчаницом треба давати хладне напитке, али никако кафу и алкохол. У тежим случајевима губитка свести, појаве конфузије и поспаности потребно је што пре позвати лекара.

МЕРИТИ ТЕЛЕСНУ ТЕМПЕРАТУРУ

У случају топлотног удара као и код сунчанице мора се интервенисати и одмах почети са расхлађивањем. Особу треба склонити у хладовину, скинути му одећу и обилно га расхлађивати хладном водом. Обавезно позовите хитну помоћ!

За време топлотног удара тело губи способност терморегулације тако да се може прегрејати или у неким случајевима расхладити. Због тога је у тежим случајевима неопходно стално мерити телесну температуру и, наравно, сходно томе унесрећеног хладити или утопљавати.

Јако је важно надокнадити изгубљену течност и минерале.

СКЛОНИТЕ ДЕТЕ СА ЈАКОГ СУНЦА

На високе температуре посебно су осетљива деца, а нарочито бебе између шестог месеца и прве године живота, јер немају довољно развијен терморегулациони систем. Зато у данима када је температура изразито висока бебе шетајте само у раним јутарњим или касним послеподневним сатима. Децу не треба утопљавати, али је важно да им дајете што више течности. Пратите понашање свог детета, јер раздражљивост или плачљивост често указују на то да је жедно.

Ни старија деца не би требало да се излажу сунцу између 10 и 18 часова, посебно на бетонским и асфалтним површинама. Уколико дете у том периоду, ипак, борави напољу, главу треба да му заштитите шеширићем или качкетом, а тело намажете кремом за сунчање с високим заштитним фактором.

Дијабетесна нефропатија

ОТКЛОНИТИ ФАКТОРЕ РИЗИКА

Почетком априла 2016. године, свршени студенти прве класе Медицинског факултета ВМА, њих 29, са чином потпоручника, распоређено је у јединице војске Србије. Потпоручник др Ема Димитријевић, као гест сарадње, послала нам је дипломски рад из којег објављујемо одломак који следи

др Ема
Димитријевић

Шећерна болест је хронична метаболичка болест коју карактерише поремећај метаболизма угљених хидрата, масти и протеина. Она представља један од највећих здравствених проблема 21. века. Према последњим резултатима Међународне федерације за дијабетес из 2013. године, у свету тренутно болује 582 милиона особа, од којих је већина животне доби између 40 и 59 година. У тој години је од дијабетеса живот окончао више од пет милиона људи.

Особама код којих је потврђена дијагноза шећерне болести потребно је утврдити од којег типа болести болује због разлике у лечењу и прогнози болести. Тип 1 шећерне болести је последица разарања ћелија панкреаса које производе инсулин, што доводи до потпуног престанка лучења инсулина и најчешће се јавља пре 39. године живота, мада се може јавити у било којој животној доби.

Тип 2 најчешће настаје у старијој животној доби. Главне карактеристике су поремећај у лучењу инсулина и резистенција периферних ткива на инсулин. Многи болесници немају карактеристичне симптоме (полиурија - појачано мокрење; полидипсија - појачано су жедни; полифагија - појачан апетит), па се болест открије случајно при дијагностици других оболења. Од почетка болести до дијагнозе овог типа болести у просеку протекне 6-10 година.

Дијабетесна нефропатија (ДК) је хронична микроваскуларна компликација шећерне болести која се карактерише повишеним излучивањем албумина (беланчевина) урином, порастом системског артеријског притиска и прогресивним смањивањем гломерулске филтрације, који у току неколико година доводе до терминалне бубрежне инсуфицијенције. Такође ови болесници имају висок ризик од кардиоваскуларног морбидитета (разбољевања) и морталитета (смртности). ДН се јавља код једне трећине пацијената са дијабетесом тип 1 и у 15-60 одсто пацијената са дијабетесом типа 2.

Од дијабетесне нефропатије чешће оболевају мушкарци. Највећа инциденција је у узрасту од 30. до 50. године, а чешће се јавља код црне расе него код белаца. ДН се развија после пет година трајања дијабетеса. Највиши степен учесталости ДН је око двадесете.

У последње време велики значај се придаје факторима ризика за појаву и прогресију дијабетесне нефропатије. Сви ови фактори могу се поделити на променљиве и непроменљиве. Као што само име каже, на променљиве факторе ризика човек може да делује и промени их (хипергликемија, хипертензија, пушење цигарета, хиперпротеинска исхрана) а управо се на томе и заснива примарна превенција ДН. На непроменљиве факторе ризика, човек не може да делује (генетски чиниоци, мушки пол, старија животна доб).

Ово јасно указује да строга терапијска контрола шећера у крви са циљем што оптималнијих вредности дневне гликемије смањује ризик од повишене уринарне екскреције албумина и успорава прогресију дијабетесне лезије бубрега у оба типа шећерне болести.

Друга значајна и ефикасна мера превенције дијабетесне нефропатије је лечење хипертензије и одржавање циљног крвног притиска на вредностима од 130/80 милиметара живиног стуба. Код пацијената који имају протеинурију већу од једног грама/л, ова граница је још ригорознија и износи 120/75 милиметара живиног стуба. Антихипертензивна терапија је показала добре резултате и код пацијената са типом 1 и код пацијената са типом 2 дијабетеса, који имају нефропатију. Уздржавање од масне хране и смањење броја пушених цигарета (најбоље је прекинути пушење), такође је од посебног значаја у превенцији дијабетесне нефропатије...

Др Ема Димитријевић

Третман нодуса на штитастој жлезди

ПРЕПАРАТ НА БАЗИ МЕДА

Тиреоидни нодуси означавају присутне промене у ткиву штитасте жлезде, а могу бити чврсти (солидни) или испуњени течномшћу (цистичне промене штитасте жлезде). Већина нодуса је бенигне природе, и не изазива никакве симптоме, па велики број особа ни не зна да има неку промену у ткиву жлезде. Најчешће се те „мирне“ промене откривају при рутинској контроли.

Нодуси који увећавају своју запремину могу механички притискати околна ткива на врату. Као последица значајног увећања нодуса, може постојати отежано гутање и дисање. Неки нодуси велике запремине су видљиви и голим оком. Узрок настанка нодуса може бити недостатак јода, хронични тиреоидитис, аденом или циста (солитарна или мултипла).

Само присуство нодуса у штитастој жлезди не значи увек и поремећај њене функције. Уколико постоји, поремећај функције штитасте жлезде може бити хипер или хипофункција. Хиперфункција или појачано стварање хормона јавља се када аденом или циста постане аутономна, и без обзира на недостатак стимулације хормоном ТСХ, постоји повећано ослобађање хормона у циркулацију. Хипофункција настаје углавном у случају хроничног аутоимунног запаљења ткива штитасте жлезде (Hashimoto tiroiditis) који постепено али неповратно доводи до смањења ослобађања хормона.

Приступ третману нодуса зависи од врсте промене и изражености симптома. Појединачни, „мирни“ нодуси се углавном клинички прате у одређеним временским размацима. Оперативно лечење је потребно једино код веома великих нодуса који притискају једњак и душник. У случају хипофункције штитасте жлезде, неопходно је увести хормонску супституциону терапију, с обзиром на то да штитаста жлезда не може да створи довољно хормона Т3 и Т4.

Од природних препарата који се могу користити као помоћна средства у третману смањене функције штитасте жлезде, добре резултате даје препарат Примед 7 Тиромед. Реч је о природном препарату на бази меда и екстракта зелених ораха. Не садржи вештачке адитиве и конзервансе. Редовном употребом обезбеђује оптималан дневни унос јода, свим ћелијама и органима којима је овај елемент неопходан за правилно функционисање. Примед 7 је погодан за временски неограничену примену, без нежељених ефеката. Може се користити пре увођења хормонске супституционе терапије, или упоредо са њом, ради бољег регулисања симптома који прате смањену функцију штитасте жлезде.

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен
Чуљић

Година XIV ■ Број 149 ■ Јун 2016.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња, Ранко
Бабић, Будимир М. Попадић, Никола
Оташ, Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловски (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Жељко Будимски (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној са-
радњи закљученог са УВПС, адвока-
ти:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београ-
да, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ
„Иванијум“), тел. 011/2644384 и
064/1735395; Клијенте прима: уторком:
од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Бео-
града, ул. Чубурска бр.2, Занатски
центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и
064/1427122; Клијенте прима поне-
дељком, средом и четвртком: зими од
17.00 - 19.00 а лети од 18.00 - 19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНО-
ВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла
бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165;
Клијенте прима: четвртком од 18.00 -
19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови
адвокати обављаће следеће правне
послове: даваће бесплатне правне са-
вете и пружаће све остале адвокатске
услуге уз накнаду по важећој адвокат-
ској тарифи умањеној за 20 одсто
(адвокати Љиљана Јаковљевић и Гор-
дана Бучевац Стефановић), односно
30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).
Редослед адвоката дат је по редосле-
ду склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези са-
хране преко Удружења војних пензио-
нера Србије требало би да знате да
услуге могу користити чланови УВПС,
чланови њихових породица, као и сви
остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити
комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање тер-
мина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојни-
ка,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања документа-
та пре и после сахране ради регули-
сања права чланова породице после
смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан поро-
дице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се
добити у месним и општинским орга-
низацијама УВПС, или директно на
тел. 011/8333-142 и 011/6161-769;
064/1660-423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Српски народ је једини народ
који је спао са кнежеве
вечере на молитвени доручак.

Пракса нам је јача од теорије.
То, шта ми радимо, не може
се описати.

Чека нас светла будућност.
Отворили смо фабрику
фењера.

Прво смо ударили камен
темељац, а онда смо се
ударили у главу.

Стомак је паметнији од главе.
Тачно зна кад је празан.

После боја, копље у трње,
ордење на груди, па у Хаг!

Пензионери, празнећи
контејнере, узимају хлеб
запосленима.

Мића Живојиновић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стомато-
лошка ординација „Президент М“, Зве-
здара, Михаила Булгакова (бивша Душа-
на Петровића Шанета) 46, са тимом ис-
кусних стручњака, војним пензионерима
нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки
преглед, консултација и стручно мишље-
ње,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, плombe, надоградње и друго), уз зна-
чајне финансијске погодности – плаћа-
ње на рате или са попустом, у зависно-
сти од врсте услуга.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квалитет-
но и повољно.**

Телефони за контакт и информације:
**011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**